

Z obsahu:

Sláva Trojice v umučení

Katecheze Jana Pavla II.
26. dubna 2000
– strana 2 –

**Z úst dětí a nemluvnat
připravil sis chválu
navzdory svým
odpůrcům (Ž 8,3)**

K blahořečení
fatimských dětí
Františka a Hyacinty
– strana 4 –

Víra na ulicích

Stefanie Falascová
– strana 6 –

**»Byl to mimořádně
svatý muž«**

Obnovená obvinění
Pia XII. z antisemitismu
se ukázala jako
neopodstatněná.
Proces blahořečení
pokračuje...
– strana 8 –

Ježíši, důvěřuji ti!

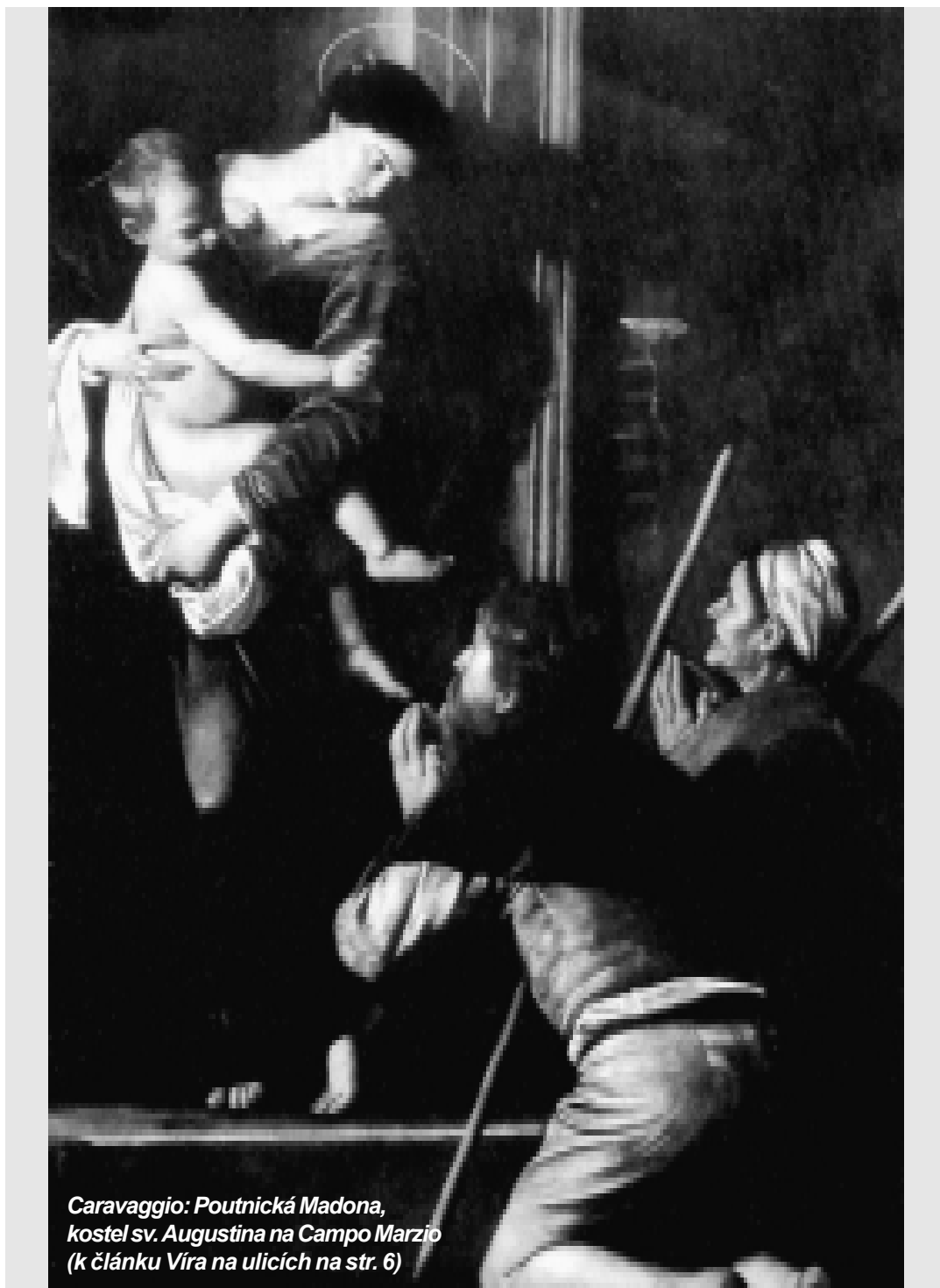
Homilie Jana Pavla II.
při svatořečení
Faustiny Kowalské
30. 4. 2000
– strana 10 –

ThDr. Stanislav Zela

Vzpomínka na události
kolem roku 1950
– strana 11 –

Misijní koláč 2000

– strana 15 –

*Caravaggio: Poutnická Madona,
kostel sv. Augustína na Campo Marzio
(k článku Víra na ulicích na str. 6)*

Sláva Trojice v umučení

Na závěr vyprávění o Kristově smrti dá evangelium zaznít hlasu římského setníka, který anticipuje vyznání víry Církve: Tento člověk byl opravdu Syn Boží (Mk 15,39). V posledních hodinách Ježíšova pozemského života se uskuteční v temnotě nejvyšší trinitární zjevení. Vyprávění evangelia o Kristově umučení a smrti totiž i v propasti bolesti registruje jeho trvalý intimní vztah k nebeskému Otci.

Já a Otec jsme jedno

Všechno začíná večer při poslední večeři mezi pokojnými zdmi Večeřadla, kde se již nicméně vznáší stín zrady. Jan nám zachoval ony rozhovory na rozloučenou, které úžasným způsobem zdůrazňují **hluboký vztah a vzájemnou soupodstatnost Ježíše a Otce**: »Kdybyste znali mne, znali

byste i mého Otce... Kdo viděl mne, viděl Otce... Slova, která k vám mluvím, nemluví sám ze sebe; to Otec, který ve mně přebývá, koná své skutky« (Jan 14,7.9–11).

Když to Ježíš říká, vrací se ke slovům, která pronesl krátce před tím, než prohlásil lapidárním způsobem: »Já a Otec jedno jsme... Otec je ve mně a já v Otci« (Jan 10, 30.38). A v modlitbě, která pečetí promluvy ve Večeřadle, obrací se k Otci v rozjímání o jeho slávě a zdůrazňuje: »Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my« (Jan 17,11). V této absolutní důvěře k Otci se Ježíš odebere, aby dokonal akt své vrcholné lásky (srov. Jan 13,1).

Bezmezná synovská důvěra

V utrpení se pouto, které ho pojí s Otcem, projevuje způsobem obzvláště intenzivním a současně dramatickým. Boží Syn žije v plnosti svého lidství, proniknut tem-

notami utrpení a smrti, které patří k naší lidské přirozenosti. V Getsemanech během modlitby, která se podobá zápasu a »agonii«, obrací se Ježíš k Otci aramejským oslovením **synovsky důvěrným**: »Abba, Otče, tobě je všechno možné; odejmi ode mne tento kalich. Avšak ne co já chci, ale co ty chceš!« (Mk 14,36). O chvíli později, když se proti němu vyrojí lidské nepřátelství, připomíná Petrovi, že tato hodina temnot je součástí božského Otcova plánu: »Myslíš, že by mi můj Otec neposlal ihned víc než dvanáct pluků andělů, kdybych ho o to poprosil? Ale jak by se potom splnily výroky Písma, že se tak musí stát?« (Mt 26,53–54).

Vyznání pod přísahou

Také dialog v průběhu procesu u nejvyššího kněze se změní ve zjevení mesiánské a božské slávy, která spojuje Syna s Otcem. Nejvyšší kněz mu řekl: »Zapřísahám tě skrze Boha živého, abys nám řekl, zdali jsi Mesiáš, syn Boží!« Ježíš mu řekl: »Tys to řekl. Ale říkám vám, od této chvíle uvidíte Syna člověka, jak sedí po pravici Všemohoucího a jak přichází v nebeských oblacích« (Mt 26,63–64).

Dokonalá oběť v dobrovolné samotě

Až bude na kříži, přihlížející mu sarkasticky připomenou toto jeho prohlášení: »Spoléhal na Boha, ať ho nyní vysvobodí, má-li v něm zalíbení. Přece řekl: „Jsem Boží syn!“« (Mt 27,43). Ale pro tuto hodinu je mu vyhrazeno Otcovo mlčení, aby se mohl plně solidarizovat s hříšníky a vykoupit je. Jak učí Katechismus katolické církve: »Ježíš nepoznal zavržení, jako kdyby sám zhněšil. Avšak ve **vykupitelské lásce, která ho spojovala s Otcem, vzal na sebe naše odloučení od Boha.**« (KKC 603)

Ježíš ve skutečnosti na kříži pokračuje stále v intimním dialogu s Otcem a prožívá ho v celé své zraněné a trpící lidskosti, aniž by při tom ztrácel důvěryplný vztah Syna, který je pro Otce »tím jediným«. Na druhé

straně je zde ono tajemné Otcovo mlčení doprovázené kosmickou tmou a zdůrazněné výkřikem: »Eli, Eli, lema sabachthani«, což znamená: »Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?« (Mt 27,46).

Z jiné strany žalm 22, který Ježíš cituje, ústí v hymnus Hospodinu, nejvyššímu Pánu světa a dějin; a tento aspekt je zaznamenán v podání Lukášově, podle kterého poslední slova umírajícího Krista jsou zářivou žalmovou citací s připojenou výzvou k Otci: »Otče, do tvých rukou poroučím svého ducha« (Lk 23,46; srov. Ž 31,6).

Spoluúčast Ducha svatého

Tohoto trvalého dialogu mezi Otcem a Synem se účastní také Duch svatý. To nám říká list Židům, když formulací svým způsobem trinitární popisuje obětní dar Kristův s vysvětlením, že on **skrze věčného Ducha sám sebe přinesl Bohu v oběť** (Žid 9,14). Ve svém utrpení totiž Kristus zcela otevřel své sužované lidské bytí působení Ducha svatého a ten mu dal **podnět nezbytný k tomu, aby ze své smrti učinil dokonalou oběť Otci**.

Čtvrté evangelium způsobem sobě vlastním spojuje přísně dar Utěšitele s »odchodem« Ježíšovým, tzn. **s jeho utrpením a jeho smrtí**, když přináší tato Spasitelova slova: »Ale já vám říkám pravdu: Je to pro vás dobré, abych já odešel. Jestliže totiž neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li však, pošlu ho k vám« (Jan 16,7). **Po Ježíšově smrti na kříži je možno ve vodě, která vytryskla z jeho probodeného boku, rozpoznat symbol daru Ducha** (srov. Jan 7,37–39). Otec tedy oslavuje Syna tím, že mu dává schopnost předat Ducha všem lidem.

Povznesme se v rozjímání k Trojici, která se zjevuje také ve dni bolesti a temnot, a přečtěme si znovu slova duchovní »zavěti« svaté Terezie Benedikty od Kříže (Edity Steinové): »Pomoci nám nemůže pouhá lidská činnost, nýbrž Kristovo utrpení: moje skutečná touha účastnit se toho s vámi. Přijímám od této chvíle smrt, kterou mi Bůh určil, v dokonalé jednotě s jeho svatou vůlí. Přijmi, Pane, ke své slávě a chvále můj život a mou smrt na úmysl Církve. Kéž je Pán přijat těmi, kteří jsou jeho, a přijde k nám se slávou jeho království.« (Moc Kříže)

L'Osservatore Romano
4. května 2000
Mezititulky a zvýraznění
redakce Světla

Příkázání jsou život

Zamyšlení nad nedělními
liturgickými texty

Zůstaňte ve mně, a já zůstanu ve vás

Slova, která dnes uslyšíš z Ježíšových úst, tě mají zavést prostým způsobem k samým vrcholům křesťanské mystiky. Nelekej se toho slova, tvůj Pán je nejdokonalejší učitel, který umí svým pozorným a otevřeným žákům obdivuhodným způsobem zpřístupnit nejvznešenější tajemství. Svou nezastupitelnou roli však zde hraje i místo, čas a okolnosti, za kterých se Ježíš tentokrát k tobě obrací. Proto se musíš opět vrátit do večeřadla, kde se v předvečer velkého Ježíšova utrpení slaví první novozákonní liturgie, ve které nekřavavá eucharistická oběť předchází bohoslužbu slova. Ježíš nejprve svým drahým dal za pokrm a nápoj sám sebe a nyní jim vysvětluje hluboký smysl a podstatu svého daru.

Je to dar, který přesahuje všechny dary. Je to absolutní dar, protože není nic většího než Bůh sám. Dá se na takový dar odpovědět jinak než úplným sebeodevzdáním? To, o čem je dnes řeč, je způsob, jak to udělat. Jak může člověk dát Bohu sám sebe? Jestliže mu dá to, co je a co má. Znamená to, že mu podřizuje bezvýhradně také svou vůli. *Kdo zachovává jeho příkázání, zůstává v Bohu a Bůh v něm.* Bůh v něm pak zůstává a působí svou božskou vůlí.

Tvá vůle a svoboda patří bezesporu k samé podstatě tvé osobnosti a tvoří základ tvé lidské důstojnosti. Vzdát se své vůle pro někoho, kdo tě o ni chce neprávem připravit, ponižuje tvou důstojnost. Proto nerad slyšíš o nezbytnosti podříditi se, zachovávat to, co někdo jiný ukládá a nařizuje. Bojíš se, že tě tím způsobem omezuje v tom, co je ti vlastní, po čem toužíš a co je zdrojem tvé radosti a tvého uspokojení, že ti brání být sám sebou.

Ale dnes slyšíš zvěst více než radostnou: jsou příkázání, na která můžeš nahlížet se zcela opačnými postoji a pocity. Nejen že ani v nejmenším neponižují tvoji osobní důstojnost, ale jsou přímo její podstatou: *Kdo zachovává Boží příkázání, zůstává v Bohu a Bůh v něm.* Zůstat v Bohu – nespočívá v tom celá tvoje důstojnost, podstata a smysl tvé existence, pro kterou jsi byl stvořen? Bůh a Otec, který ti ukládá svá příkázání, je přece pro tebe dárce a zdrojem veškerého tvého života.

Abys pochopil, že jde opravdu o otázku tvého života, vysvětluje ti Ježíš tvé postave-

ní i tvé poslání úchvatným obrazem. Nacházíš se v samém centru působení celé Nejsvětější Trojice: Boží Syn je vinný kmen, který ti dává mízu života v Duchu svatém jako jedné ze svých ratolestí, o kterou pečuje sám Otec. Dobrotivý Bůh tě stvořil a vyvolil, abys měl účast na jeho božském životě a spolupodílel se na dobré úrodě, na kterou tak čeká hladovějící svět.

Čím jsou pro tebe jeho příkázání? Ukazatelé, bez kterých se nemůžeš obejít. Vždyť bez nich bys jakožto pouhý člověk vůbec nevěděl, jak se máš zachovat ve vznešené božské společnosti, ke které jsi tak nesmírně a přítom tak nezaslouženě povýšen. Je přece více než zřejmé, že Ježíšova příkázání tě ani v nejmenším neponižují, nýbrž naopak povyšují do stavu nejdůstojnější božské urozenosti.

Skutečnost, že tento božský život můžeš přijímat zcela svobodně a bez donucení, neznamená ovšem v žádném případě, že je to pro tebe něco jako fakultativní volba. Tvá svoboda je ti k tomu, abys mohl každým svým skutkem *oslavovat Otce a přinášet hojné ovoce.* Ale nějaký jiný, alternativní život pro tebe nikde neexistuje. Kdo by ti ho také kromě Boha mohl dát? Budťo jsi spojen s Kmenem a máš v sobě mízu života, pro který jsi stvořen, nebo jsi oddělen jako suchý, škodlivý pahýl. *Nemůžeš nést ovoce sám od sebe.*

Proto zanechej bláhové prometheovské myšlenky pouštět se do zápasu s Bohem o své domnělé osvobození. *Bez něho nemůžeš činit vůbec nic.* Měj na paměti, že i tu sílu, kterou bys pro ten zápas potřeboval, si budeš muset půjčit od něho. Ničím nemůžeš zrušit skutečnost, že jsi celý se vši svou existencí vyšel z jeho ruky. Tvůj zápas by byl nesmyslný nejen proto, že je od samého počátku marný, ale především proto, že je to boj proti samému smyslu tvého bytí. Co si ještě chceš vydobýt na Bohu, který si pro sebe nic nepodržel a dal ti i sám sebe? Dal svůj život, abys měl život. Chceš-li si vybojovat právo žít mimo Boha, usiluješ o to, aby ses mohl propadnout do pusté prázdnoty, ve které vůbec není života a tím méně svobody. Neutíkej před svým Otcem, svými příkázáními tě *zachovává k vyšším cílům, aby ses stal účastným jeho svatosti*⁽¹⁾. Co řekneš svému Pánu?

Ježíši, veď mou duši, aby žila pro tebe, aby ti sloužilo mé potomstvo a vyprávělo o tobě příštím pokolením⁽²⁾.

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ Žid 12,10; ⁽²⁾ srov. resp. žalm 22.

Liturgická čtení

1. čtení – Sk 9,26–31

Když přišel Šavel do Jeruzaléma, chtěl navázat styk s učedníky, ale všichni se ho báli. Nemohli uvěřit, že on je učedníkem. Ujal se ho však Barnabáš. Uvedl ho k apoštolům a vypravoval, jak Šavel viděl na cestě Pána, který s ním mluvil, a jak v Damašku neohroženě vystupoval ve jménu Ježíšově. Od té chvíle byl s nimi v Jeruzalémě stále ve styku a směle vystupoval ve jménu Páně. Také rozmlouval s židy mluvícími řecky a přel se s nimi. Ti mu však začali ukládat o život. Jakmile se to bratři dověděli, doprovodili ho dolů do Césareje a odtamtud ho vypravili do Tarsu. V té době měla církev pokoj v celém Judsku, Galileji i Samařsku. S úspěchem se vyvíjela, žila v bázni před Pánem a rostla přispěním Ducha svatého.

2. čtení – 1 Jan 3,18–24

Děti, nemilujme jen slovem a jazykem, ale činem, doopravdy! Podle toho poznáme, že jsme z pravdy, a to uklidní před ním naše svědomí, když by nám něco vyčítalo, neboť Bůh ví všechno dokonaleji a lépe než naše svědomí. Milování, jestliže nás svědomí neobviňuje, dodá nám to radostné důvěry v Boha a dostaneme od něho všechno, zač prosíme, protože zachováváme jeho příkázání a konáme, co je mu milé. A to je to příkázání: abychom věřili ve jméno jeho Syna Ježíše Krista a navzájem se milovali, jak nám nařídil. Kdo zachovává jeho příkázání, zůstává v Bohu a Bůh v něm. A že v nás zůstává, poznáme podle Ducha, kterého nám dal.

Evangelium – Jan 15,1–8

Ježíš řekl svým učedníkům: „Já jsem pravý vinný kmen a můj Otec je vinař. Každou ratolest na mně, která nenese ovoce, odřezává, a každou, která nese ovoce, čistí, aby nesla ovoce ještě více. Vy jste už čisti tím slovem, které jsem k vám mluvil. Zůstaňte ve mně, a já zůstanu ve vás. Jako ratolest nemůže nést ovoce sama od sebe, nezůstane-li na kmenu, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese mnoho ovoce, neboť beze mne nemůžete dělat nic. Kdo nezůstane ve mně, bude vyhozen ven jako ratolest; uschne, seberou ji, hodí do ohně – a hoří. Zůstanete-li ve mně a zůstanou-li ve vás moje slova, můžete prosit, oč chcete, a dostanete to. Tím bude oslaven můj Otec, že ponese mnoho ovoce a osvědčíte se jako moji učedníci.“

Z úst dětí a nemluvnat připravil sis chválu navzdory svým odpůrcům (Ž 8,3)

František se narodil 11. června 1908 ve farnosti Fatima, která tehdy náležela do patriarchátu Lisabon. Dnes patří do diecéze Leiria.

Jeho otec Manuel Pedro Marto (1873–1957) byl lidmi ve vsi pokládán za spravedlivého a čestného muže.

Jeho matka Olympia, která měla dvě děti z prvního manželství, měla s druhým manželem Manuelem Marto sedm dětí. Dvěma nejmenším, Hyacintě a Františkovi, se dostalo milosti být účastníky nebeského zjevení.

František se podobal své sestře jen rysy ve tváři a úsilím o ctnost. V protikladu k Hyacintě, která byla živá a impulzivní, měl František charakter velmi jemný, pokorný, zdrženlivý a přátelský.

Sestřenice Lucie, nejstarší ze všech tří pastýřských dětí, vyprávuje: »Někdy jsem jej vzala za ruku, abych jej přiměla sednout si na zem nebo na kámen, a prosila jsem ho, aby byl klidný. Vždy mě poslechl, jako bych byla pro něho nejvyšší autoritou.«

František rád pobýval ve společnosti zvířat. Zvláště miloval ptáky. Vzdaloval se od své sestry a sestřenice a volal na ptáky, ke kterým promlouval jako jeho patron sv. František z Assisi: »Vy malí chudáčci, jste tak hladoví, pojdte a nažerte se!« A ptáci přicházeli v celých houfích. Když se nasýtí, vylétli na strom a zpívali ze všech sil, zatímco František je napodoboval a zpíval s nimi.

Sestra Lucie vypráví: »Jednoho dne jsme potkali jednoho mladíka, který držel v hrsti ptáčka. Plný soucitu slíbil mu František dva groše, když ptáčka pustí. Mladík byl ochoten, ale chtěl mít nejdříve peníze. František utíkal domů, aby přinesl groše, dal je mládenci a ten ptáčka pustil. Když František

FRANTIŠEK – PASÁČEK Z FATIMY

viděl, jak ptáček odlétá, tleskal rukama a volal: „A dej si pozor, nedej se podruhé chytit!“«

Velmi brzy začal spolu se svou sestřičkou pást ovce. Na

»Můj Bože, věřím, klaním se, doufám a miluji tě. Prosím o odpuštění pro všechny, kdo nevěří, neklanějí se, nedoufají a nemilují.«

Věřme, že můžeme do řad dětí, které nejlépe a s největší horlivostí odpověděly na Ježíšovu lásku, zapsat Boží služebníky Františka a Hyacintu Martovy, které z darů milosti, v nich přítomných přinesly v sobě četné plody a v průběhu mála let dosáhli velké dokonalosti tím, že následovali Krista a pěstovali křesťanské ctnosti. Ačkoliv byly útlé věkem, zanechaly po sobě svědectví odevzdání do Boží vůle, usilovaly se zápallem z lásky k Neposkvrněnému Srdci Panny Marie těšit horlivě našeho Pána, kterého lidé urážejí svými hříchy, modlitbami a utrpením na úmysl Církve a za obrácení hříšníků.

Dekret o hrdinných ctnostech Františka a Hyacinty ze dne 13. 5. 1989

zdravém venkovském vzduchu trávili dny tím, že si spolu hráli a bavili se. Františkův klidný temperament vedl často k tomu, že hrál na flétničku a obě děvčata kolem tančila.

Při své dětské rozpustilosti, vlastní dětem jejich věku, »vynalezli« způsob, jak se rychleji pomodlit růžencem, aby si mohli více hrát a měli rychleji za sebou modlitbu, kterou jim rodiče ukládali po jídle. Na každé perličce řekli jen dvě slova: Ave Maria, při velké jen Pater. »Byli jsme s tím hotovi jedna dvě,« vypráví sestra Lucie.

Překvapující návštěva

Na jaře 1916, když v jedné skalní jeskyni pojedli a pomodlili se svůj růžencem, zjevil se jim anděl a řekl: »Nebojte se, jsem anděl míru. Modlete se se mnou.« Anděl poklekl, sklonil čelo až k zemi a dal jim třikrát opakovat následující modlitbu:

Uprostřed léta, když byly děti daleko od Luciina rodičovského domu, zjevil se jim anděl Portugalska a řekl jim: »Modlete se, modlete se mnoho! Plány,

kteří mají s vámi Srdce Ježíše a Marie, jsou plány milosrdenství. Přinášejte Nejvyššímu ustavičně modlitby a oběti.«

Na podzim 1916 byli všichni tři pasáči v Loca de Cabeco. Opakovali s čelem až k zemi modlitbu, kterou je naučil první anděl, když se jim zjevil anděl Eucharistie, který je nechal opakovat třikrát tuto modlitbu: »Nejsvětější Trojice, Otče, Synu a Duchu svatý, pokorně tě prosím a obětují ti drahocenné tělo a krev, duši a božství Ježíše Krista, který je přítomen ve všech svatostáncích na zemi, na smír za všechny viny a urážky, svatokrádeže a lhostejnost, s jakými je urážen, a pro nekonečné zásluhy Nejsvětějšího Srdce Ježíšova

a Neposkvrněného Srdce Panny Marie tě prosím za obrácení ubohých hříšníků.« Nakonec jim anděl podal Eucharistii.

Pak následovalo šest mariánských zjevení od 13. května do 13. října. František sice viděl zjevení, ale neslyšel žádná slova; o tom, co se týkalo jeho, řekl mu jeho malé společnice.

Hyacinta se obzvláště starala o obrácení hříšníků a chtěla především potěšit Ježíše. Ze všech zjevení, kterých se jim dostalo, na ni nejvíce zapůsobilo zjevení anděla s Eucharistií. Zármutek Boha, který prosil o útěchu pro tolik urážek, velice trápil Františkovo srdce.

Při prvním zjevení 13. května 1917 slíbila Panna Maria Lucii a Hyacintě, že je vezme k sobě do nebe. Aby František obdržel stejnou milost, musí se pomodlit mnoho růženců. »Od té doby si zvykl vzdalovat se od nás, jako by se chtěl procházet,« vypráví Lucie. »Když jsem ho zavolala a zeptala se, co dělá, zvedl ruce a ukázal svůj růžencem. Když jsem řekla, ať si jde napřed hrát a potom se bude s námi modlit, odpověděl: „Potom se budu s vámi modlit znovu. Nevzpomínáš si, že Panna Maria řekla, abych se modlil mnoho růženců?“«

Na podzim 1918 František onemocněl. Na otázky lidí, kteří ho navštěvovali, odpovídal jen několika slovy. Nejdražší mu byly návštěvy jeho sestřenice a jeho sestry, protože jim mohl otevřít své srdce a vyjádřit své nehlubší pocity.

Den před svou smrtí si zavolal Lucii velmi brzy ráno a řekl jí: »Budu se zpovídat, abych mohl přijmout svaté přijímání a pak zemřít. Chtěl bych, abys mi řekla, jestli jsi neviděla, jak hřeším, a pak se běž zeptat i Hyacinty, jestli mě neviděla hřešit.«

HYACINTA, NEJMLADŠÍ Z FATIMSKÝCH PASÁČKŮ

»Jednou jsi neposlechl svou maminku, když ti uložila, abys zůstal doma; odběhl jsi, přišel jsi ke mně a schoval ses.«

»To souhlasí; udělal jsem to! Teď běž a zeptej se Hyacinty, jestli si na něco nevzpomíná.«

»Šla jsem,« říká Lucie, »a když jsem se zeptala Hyacinty, odpověděla: „Řekni, mu, že hned po zjevení Panny Marie vzal tatínkovi něco peněz, aby si mohl koupit harmoniku od José Marta z Casa Velha. A když mladíci z Aljustrelu házeli kamením po chlapcích z Boleiros, také několikrát hodil.“

Když jsem mu sdělila odpověď od Hyacinty, řekl: „Z toho všeho jsem se už zpovídal, ale řeknu to ještě jednou. Možná že náš Pán je kvůli našim hříchům tak smutný! A kdybych nezemřel, nikdy bych to již neudělal.“

Pak sepal ruce a řekl tuto modlitbu: „Ó můj Ježíši, odpusť nám naše hříchy, uchraň nás pekelného ohně, přiveď do nebe všechny duše, zvláště ty, které tvého milosrdenství nejvíce potřebují!“

S jakým dojetím očekával František šťastný okamžik, ve kterém se jeho srdce spojí se „skrytým Ježíšem“!

Když vstoupil do světnice kněz, který mu přinášel sv. přijímání, chtěl se zvednout, aby se mohl na lůžku posadit, ale chybělo mu sil a spadl zpět na polštář.

Když František přijal Eucharistii, setrval v pokojném rozjímání a chtěl potěšit našeho Pána.

4. dubna 1919 ráno František zvolal: „Maminko, jaké krásné světlo je tam u dveří!“ A za několik minut: „Teď už je nevidím.“

Kolem 10. hodiny zavládl na jeho tváři andělský úsměv a bez smrtelného zápasu a bez povzdechu vydechl svou duši, která byla pozdvížena do nebe, aby tam navěky patřila na Ježíše a těšila ho.«

Hyacinta se narodila 11. března 1910. Připojme několik epizod z jejího života.

Lucie o ní vypráví: »Jednou jsme si hráli v domě mých rodičů a já jsem si mohla přát nějakou zástavu. Za stolem seděl můj bratr a já jsem požádala Hyacintu, aby políbila mého bratra. Ona však odmítla: „Ne, přej si ode mě něco jiného. Proč jsi mi neuložila, abych políbila Pána Ježíše, který je také zde?“ a ukázala při tom na kříž.

„Dobrá, odpověděla jsem, přistav si židli, přines jej sem a na kolenou jej políbíš třikrát: jednou za Františka, jednou za mne a jednou za sebe.“

„Pánovi dám tolik polibků, kolik budeš chtít.“

Přinesla kříž a objala a políbila ho s takovou vroucností, že na to nikdy nezapomenu.«

* * *

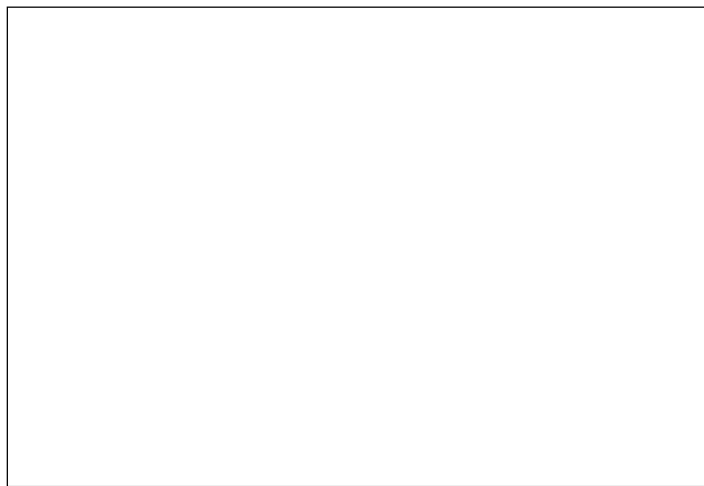
»Protože moje sestra byla velkou ctitelkou Pána Ježíše, ráda vystrojovala několik družiček, které během procesí sypaly kolem baldachýnu na cestu květy. Sestra nám vysvětlovala, jak máme květy sypat. Tu se Hyacinta zeptala:

„A uvidíme ho také?“

„Ano, odpověděla sestra, pan farář jej ponese.“

Přišel dlouho očekávaný den. Postavili nás obě vedle oltáře. Během procesí jsme šly vedle

Rodina Františka a Hyacinty

baldachýnu. Tam, kde mi sestra pokynula, jsem sypala květy. Ale ať jsem dávala Hyacintě jakkoliv najevo, aby také sypala, neutrousila ani jeden květ. Jenom se stále dívala na pana faráře a víc nic. Když procesí skončilo a sestra si nás odváděla z kostela, zeptala se Hyacinty: „Proč jsi pro Ježíše nesypala květy?“ – „Protože jsem ho neviděla.“ – „Ty jsi neviděla Ježíše?“ – „Ne.“ – „A ty nevíš, že Ježíš je v hostii skryt a že jej nemůžeme vidět? Přijímáme skrytého Ježíše ve svatém přijímání.“«

Od té doby byl výraz »skrytý Ježíš« běžným termínem, který všechny tři děti používaly, když mluvily o Eucharistii.

* * *

Po prvním zjevení Lucie oběma dětem naléhavě doporu-

čila, aby si nechaly pro sebe to, co viděly a slyšely. Obě byly srozuměny. Ale Hyacinta se ve svém dětském nadšení neudržela a vyprávěla večer doma, co se stalo v Cova da Iria. Příští den mi František řekl, že to prozradila. Ale rodiče jí nevěřili.

»Jednoho rána před pastvou chtěla maminka po dětech, aby se šly vyzpodívat, a žádala Hyacintu, aby vyznala, že lhala. Nechala Hyacintě celý den na to, aby o tom přemýšlela. Večer měla jít za každým, kdo jí uvěřil, a říct, že lhala, a poprosit o odpuštění. Když ji pak František a Lucie viděli na pastvě, jak pláče, zeptali se jí na důvod. Vysvětlila jim, co od ní maminka žádá.

Fratišek odpověděl: „To je tvoje vina. Proč jsi mluvila?“

Ubohé dítě si s pláčem kleklo a se složenýma rukama prosilo obě děti o odpuštění.«

* * *

Hyacinta pociťovala velkou lásku ke Svatému otci. Pokaždé, když Ježíši něco obětovala, dodávala: »A za Svatého otce!«

Po růženci přidávala vždy tři Zdrávasy za Svatého otce. Tato velká úcta, kterou Hyacinta chovala ke Svatému otci, byla odměněna zvláštními milostmi. Lucie vypráví:

»Jednoho dne jsme odpočívaly u studny mých rodičů. Najednou Hyacinta zvolala: „Viděla jsi Svatého otce?“ – „Ne!“ – „Nevím, jak se to stalo, ale já jsem viděla Svatého otce ve velmi velkém domě. Klečel před stolem, držel hlavu v dlaních a plakal. Venku bylo mnoho lidí a házeli na něho kameny. Jiní ho proklínali a říkali škaredá slova. Ubohý Svatý otec, musíme se za něho více modlit!“

Jednoho dne jsme šly do Lapa da Cabeco. Když jsme tam přišly, sklony jsme se až k zemi, abychom se pomodlily andělovu modlitbu. Po nějaké

Víra na ulicích

»Zastav se, poutníku, skloň hlavu před Matkou Boží a Královnou nebes.« Tato slova jsou napsána pod mariánským obrazem na jedné domovní stěně staré římské městské čtvrti.

Takových vyobrazení je v ulicích Věčného města na stovky. Je třeba jen s otevřenými očima procházet staré obytné čtvrti, kde kdysi bydlel prostý lid: Monti, Campitelli, Trastevere, Trevi, Ponte, Campo Marzio. Na každé ulici, na každém náměstí, takřka na každém rohu a křižovatce, všude vidíme svaté kapličky: umělecky zarámované mariánské obrazy, které jsou často opatřeny baldachýnem a světlými. Římané nazývají tato zobrazení, díla lidové zbožnosti na městských ulicích, láskyplně »madonelle« (madonky). Dnes se v nich vidí jen vyjádření »nižšího« umění, a proto jsou vystaveny zapomenutí a chátrání. A přece tento starý zvyk, zdobit ulice mariánskými obrazy, změnil Řím v průběhu staletí na jednu velkou mariánskou svatyni. Skry-

vá se v tom tužba lidí zasvětit Věčné město Matce Boží. Historie těchto obrazů byla často spojena s historií všedního života tohoto města. Byla to místa milostí a zázraků, takže byla postavena řada kostelů, které daly náležité místo těmto obrazům, jako například kostel Santa Maria in Vallicella, který vybudoval sv. Filip Neri. Tímto způsobem vznikla také významná římská mariánská svatyně Madona del Divino Amore (Madona božské lásky).

Podle posledních průzkumů je dnes ve starém městě na 500 mariánských obrazů. Až do poloviny devatenáctého století však jich bylo na tři tisíce a lampy, které svítily před těmito svatyněmi, byly v oné době jediným pouličním osvětlením. Alexander Rufini, odborník na sakrální umění konce devate-

Dobová kresba péče o madonu

náctého století, vypráví o jednom Angličanovi, který na přelomu století přišel do Říma a byl překvapen, že ulice města Říma osvětlují jen lampičky před mariánskými obrazy. Komentuje to těmito slovy: »Není divu, že Římané se při všem tom mumraji dokáží ve dne i v noci orientovat v ulicích, uličkách a velkých i malých náměstích

podle mariánských kapliček.« Vždyť až do roku 1870 nebyly budovy ve městě opatřeny orientačními čísly, a tak mariánské obrázky sloužily jako konkrétní pevné body a byly důležitou součástí městské čtvrti, ulice, bloku domů. Jejich význam pro každodenní život shrnul Rufini do těchto slov: »Věčné světlo, které věřící stavěli k mariánským oltáříkům, bylo současně znamením úcty i světlem, podle kterého se chodec orientoval, takže když se podíval na osvětlenou tvář Panny Marie, neztratil se a nezboudil ani v ulicích města, ani na cestách života.« O každé této mariánské svatyni je možno vyprávět její zvláštní historii. Často spočívá pouze na maličkostech, které však po sobě zanechaly dramatické okamžiky a stopy v římském lidu.

»Posuerunt me custodem«

»Postavili se pod mou ochranu«. Nacházíme se v druhé polovině čtvrtého století, v době Konstantinově. Tehdy začal obyčej veřejně vystavovat mariánské obrazy s nápisy, ve kterých se lidé stavěli pod ochranu Panny Marie. A ten obyčej se rychle rozšířil. Na počátku dějin mariánských obrázků stojí výslovné přání postavit město mučedníků pod ochranu Matky Boží. Aby bylo příchozím zřejmé, že vstupují do svatého města Říma, zdobily se takovými mariánskými vyobrazeními nejprve městské brány. Teprve ve druhé fázi se začaly zdobit mariánskými obrazy i domovní fasády. Vyprávění, které vyvolalo tento obyčej k životu, pochází z roku 590, právě když byl zvolen za papeže Řehoř Veliký. Jak dosvědčuje *Liber pontificalis*, měly mariánské obrazy své čestné místo v papežských bazilikách. Některé prastaré ikony Bohorodičky, např. slavný obraz *Salus populi romani* (nyní se nachází v Santa Maria Maggiore), byly nošeny v procesích nejen o zvláštních svátcích, ale také při epidemiích nebo válkách.

HYACINTA, NEJMLADŠÍ Z FATIMSKÝCH PASÁČKŮ – pokračování ze str. 5

chvíli se Hyacinta obrátila ke mně a řekla: „Vidíš také tolik ulic, tolik cest a polí a množství lidí, kteří od hladu pláčou a nemají co jíst? A Svatého otce v jednom kostele, jak se modlí k Neposkvěnému Srdci Panny Marie? A to množství lidí, kteří se modlí s ním?“

* * *

»Panna Maria nás prosila, abychom šly ke svatému přijímání. Hyacinta, která ještě nemohla přijímat, zvolala velmi smutná: „Lituji velice, že nemohu jít ke svatému přijímání na smír za hříchy proti Neposkvěnému Srdci Panny Marie.“

Obětovala, co mohla: modlitby a malé sebezápory. Během svého utrpení řekla zcela tiše své sestřenicím: „Trpím mnoho, ale všechno obětuji za obrácení

hříšníků a na smír Neposkvěného Srdce Panny Marie.“

* * *

Dříve než šla do lisabonské nemocnice, oznámila Hyacinta Lucii: »Nezbývá mi mnoho času, než půjdu do nebe. Ty zůstaneš zde dole, abys řekla, že Bůh si přeje zde na zemi úctu k Neposkvěnému Srdci Panny Marie. Až přijde doba, abys promluvila, neschovávej se. Řekni všem, že Bůh nám dává skrze Neposkvěné Srdce Panny Marie své milosti, proto si je musíme od ní vyprošovat. Řekni všem, že Ježíšovo Srdce chce, abychom spolu s ním uctívali i Neposkvěné Srdce Panny Marie a abychom si od tohoto Srdce vyprošovali mír, protože Bůh jí ho světil. Kéž bych mohla vložit do všech srdcí na celém světě oheň, kte-

rý mám ve své hruď a který mě stravuje a dovoluje mi, abych tak velice milovala Ježíšovo a Mariino Srdce.«

* * *

To, co Hyacinta sama předpověděla, se stalo: že zemře zcela sama a naše Paní přijde, aby si ji vzala do nebe. Stalo se to 20. února 1920 v nemocnici »Dona Estfania« v Lisabonu.

Příští den bylo její tělo převezeno do domovského kostela a tam vystaveno až do 24. února v sakristii. Pak byla převezena do Vila Nova de Ourem a pochována v hrobce barona Alvalazera. 12. září 1935 byla rakev otevřena a bylo shledáno, že tělo je stále neporušené. Tyž den byla uložena na hřbitově ve Fatimě. Od 1. května 1951 odpočívá v příčné lodi fatimské baziliky.

Podle zahraničních pramenů

Tak tento obraz nesli Římané roku 590 ve slavnostním procesí z baziliky Santa Maria Maggiore do svatopetrského dómu, aby si vyprosili konec morové rány, která navštívila město. Podle tradice se tehdy zjevil onen anděl, podle něhož byl později pojmenován Andělský hrad. Na památku této události opatřili lidé ulice a fasády domů, kudy procesí kráčelo, vyobrazeními této ikony. Tak vznikly první mariánské svatyně v centru města. Jednalo se o jednoduché fresky nebo tabulové obrazy, které byly chráněny stříškou. Tento obyčej se dále rozšířil v následujících stolecích, takže mariánské obrazy se zabydly v temných a spletitých uličkách jako připomínka na zasvěcení a ochranu. Jsou dnes už jen zcela ojedinělými svědky oněch dob. Jedním z těchto svědků je Madonna della Strada, která byla uctívána až do počátku středověku. Dnes se nachází v boční kapli kostela Il Gesu. Taková svědectví najdeme také na bočních stěnách kos-

»Madonella« na Piazza Campitelli

tela Santa Maria in Trastevere. Trastevere (Zátibeří) bylo prvním místem Říma, kde lidé uctívali Pannu Marii. Proto podle názoru odborníků musely být již od prvních století podél veřejných ulic četné mariánské obrazy a oltářky. Hledáme-li však písemné prameny o tomto druhu lidové zbožnosti, o jejich pověsti a zázracích, které jim byly připisovány, a také jejich zobra-

zení, najdeme je teprve v patnáctém století.

Památka na zázraky

V průběhu patnáctého století byla některá mariánská vyobrazení přemístěna z ulic do kostelů, aby byla chráněna před povětrnostními vlivy. To je případ Madony della Consolazione.

Ve středověku se u podnoží Kapitulu u Trapejské skály konaly velké popravy. Tam, na jedné stěně u šibenice, kde stávali odsouzení, než vystoupili na popravní pódium, nacházel se starý mariánský obraz. 26. června 1470 se před tímto obrazem stal zázrak: Jeden mladý muž, který byl nevině odsouzen k smrti, byl zázračným způsobem zachráněn. Lid dal tomuto obrazu ihned titul, totiž »Santa Maria della Consolazione« (Panna Maria Útěchy). To zjednalo obrazu tak velikou úctu, že papež Sixtus IV. nařídil bulou *Stella maris*, aby na tomto místě byl postaven mariánský kostel s tímto titulem.

I sám papež choval zvláštní úctu k některým těmto vyobrazením. V archivu cisterciáckého kláštera San Giovanni v Lateránu se nachází dokument, který popisuje vznik kostela Santa Maria del Buonaiuto (Panna Maria Dobré pomoci) u kostela Svatého Kříže Jeruzalémského. Zde se vypráví, že papež byl překvapen na ulici v červnu 1472 prudkým lijákem a našel útočiště pod stříškou jednoho mariánskému obrazu. Z vděčnosti k Panně Marii, kterou obraz představuje, dal zbudovat mariánskou svatyni. Tak vznikl kostel Santa Maria del Buonaiuto. Pramen dále vypráví, že papež často docházel k obrazu Panny Marie v sloupové chodbě u Sant' Andrea degli Acquaricciari, aby se tam modlil. Kostel dostal toto jméno od prodavačů vody, kteří v této čtvrti bydleli. Obraz požíval zvláštní úcty, protože z tohoto obrazu vytékala krev, když jej jeden hráč

Oltářník Matky Boží Prozřetelnosti na Via delle Botteghe oscure ve čtvrti Sant' Angelo

tretil kamenem. Když pak při povstání Pazziů z Florencie hrozila Římu válka, svolal Sixtus IV. ihned římský klérus, odebral se k tomuto obrazu ve slavnostním procesí a složil slib, že na tomto místě dá postavit mariánský kostel. Když bylo nebezpečí zažehnáno, dal postavit chrám Panny Marie della Pace

(Pokoje), kde se dnes zázračný obraz nachází.

S papežem Sixtem IV. della Rovere začíná v Římě dlouhé období, ve kterém bylo postaveno mnoho kostelů ke cti mariánských obrazů, jež sluly pověstí, že způsobily zázrak: Santa Maria in Via (Via del Corso), Santa Maria del Pianto (v Ghettu), Santa Maria dell' Orazione (Via Giulia), Santa Maria dei Miracoli, Santa Maria dell' Orto, Santa Maria della Scala (v Trastevere), Santa Maria delle Grazie, Santa Maria della Purit*á, Santa Maria in Valicella, Santa Maria ai Monti.

Všechny tyto kostely děkují za svůj vznik zázračným obrazům. Tato skutečnost byla příznačná pro Řím v době renesance a trvala ještě na konci sedmáctého století.

V tomto století uznala dómská kapitula u svatého Petra oficiálně mnoho těchto obrazů. Některé obrazy byly přeneseny do existujících kaplí a kostelů, kolem jiných vznikla bratrstva. Současně přibývalo svatyněk na ulicích, při čemž se často jednalo o napodobení oněch obrazů, které se těšily velké úctě. Nacházíme se tedy ve zlaté době mariánských obrazů a lidové zbožnosti.

(Dokončení)

Obraz Neposkvrněného Početí na fasádě domu na Piazza Rotonda

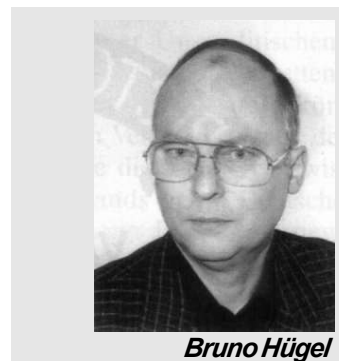

»Byl to mimořádně svatý muž«

Obnovená obvinění Pia XII. z antisemitismu se ukázala jako neopodstatněná. Proces blahorečení pokračuje.

Bruno Hügel

Vatikán dementoval zprávy některých amerických agentur z 26. října minulého roku, podle kterých měl ředitel Židovského světového kongresu Elan Steinberg prohlásit, že proces blahorečení papeže Pia XII. byl pozastaven.⁽¹⁾ K zmateným zprávám přispěl spisovatel John Cornwell, který tvrdil, že rozpoznal u Pia XII. antisemitské tendence. Vyšetřující soudce pro blahorečení a svatořečení Peter Gumbel odmítl ve svém interview tato nejnovější tvrzení a oznámil, že proces blahorečení bude ukončen ještě v tomto roce.⁽²⁾

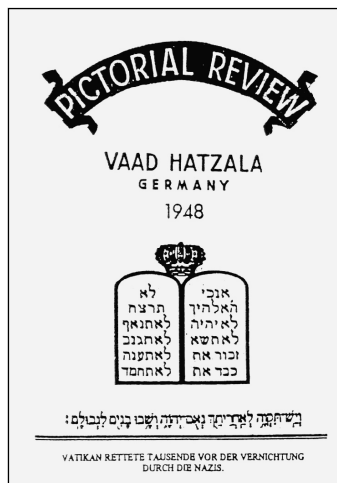
Bruno Hügel

Pozadí těchto obnovených útoků proti papeži Piu XII. po útocích v Hochhuthově hře »Náměstek«, která byla koncipována jako profylaktikum proti kanonizaci papeže⁽³⁾, představuje opět zveřejnění knihy britského spisovatele Johna Cornwella s provokačním titulem »Hitlerův papež. Tajemství historie Pia XII.« (nakladatelství Viking, Londýn 1999).

Tuto publikaci, která uvádí, že se opírá o tajné vatikánské dokumenty, je třeba brát s největší obezřetností. Především Cornwell tvrdí, že je první a jediný, kdo měl přístup k dotyčným dokumentům vatikánského archivu na Státním sekretariátu. Tato skutečnost je zcela nepravdivá, protože před ním mělo již mnoho osob přístup k těmto aktům⁽⁴⁾. Cornwellovy rešerše se omezují na dvě skupiny dokumentů: Bavorsko (1918–1921) a Rakousko, Srbsko, Bělehrad (1913–1915). Také Cornwellovo tvrzení, že studoval v archivu několik měsíců, neodpovídá skutečnosti. Jak dokládají zápisy o uživatelích, obdržel Cornwell přístup do tohoto archivu mezi 12. květnem a 2. červnem 1997. Navíc Cornwell tvrdí svým čtenářům, že jím nalezené dokumenty byly až do jeho studia přísně tajné. To se týká zvláště dopisu Pacelliho, tehdejšího nuncia v Bavorsku, z 18. dubna 1919, adresovaného Státnímu sekretariátu. Tento dopis představuje autor, jako by on sám jako první objevil dokument, který má být jako časovaná bomba (»like a time bomb«). Ve

skutečnosti byl tento dopis zveřejněn v plném znění již v roce 1992⁽⁵⁾.

V jednom interview, který poskytl pater Peter Gumbel S listu Würtzburger Katolischer Sonntagsblatt⁽²⁾, byly Cornwellovy teze o papežově antisemitismu vyvráceny. Gumbel označuje tato tvrzení za naprostý nesmysl a za pomluvu. Klíčový text z vysoce stylizované nunciaturní zprávy není možno vůbec označit za antisemitský. Zpráva, kterou zpracoval jeden italský spolupracovník Pacelliho na mnichovské nunciatuře,

Zpráva Fondu Vaad Hatzala: Vatikán zachránil statisíce před nacistickou záhubou

popisuje tehdejší komunistický teror v Mnichově pod Levenem a poukazuje na podobné jevy v Berlíně pod Karlem Liebknechtem a Rosou Luxemburgovou. Gumbel uvádí doslova: »Že to byli právě Židé, je historická skutečnost. Konstatovat ji nepředstavuje vůbec antisemitismus. Ale vytrhnout tyto vy-

povědi ze souvislosti a označit tento dokument za tajný, za načasovanou bombu, kterou Vatikán zatím ukryval, je zcela nevědecké. Kdyby byl Pius XII. antisemita, nebyl by dával všem nunciaturám a biskupstvím na územích pod německou okupací striktní příkaz, aby udělali všechno pro záchranu židovských životů.«⁽²⁾

Jak prokázala bádání židovského historika Pinchase Lapideho v izraelských archivech, jsou zde dokumentovány četné pomocné akce Vatikánu na záchranu »nearijců«. Podle odhadů bylo takto církevní iniciativou zachráněno několik set tisíc Židů. Tento velký humanitární čin ocenil židovský časopis *Pictorial review* v roce 1948 pod titulem: »Vatican saves thousands from Nazi extermination« (Vatikán zachránil statisíce z nacistického vyhlazování). Již před skončením 2. světové války děkoval v Káhiře vrchní rabín Palestiny Dr. Herzog 5. září 1944 legátu Svatého stolce Mons. Hughesovi slovy: »Děkuji z celého srdce papeži a církvi za poskytnutou pomoc...« I po skončení války poskytl papež Pacelli těžce zkušným Židům svou pomoc např. podporou pomocného fondu »Vaad Hatzala«⁽¹⁰⁾. Při smrti Pia XII. ocenila izraelská ministerská předsedkyně Golda Meierová papeže jako jediného, kdo pozvedl svůj hlas za záchranu jejího národa.⁽²⁾

Cornwellova teze, že papež Pius XII. nese spoluvinu na pronásledování Židů, protože mlčel, usvědčuje autora z nepocti-

vosti, protože vůbec nebere v úvahu významné dokumenty. Tak dospěl Joachim Volkmann⁽⁶⁾ ve své recenzi Cornwellovy knihy k zdrcujícímu odsouzení. Označil knihu za odborně naprosto nedostatečnou. Kniha opakuje dávno vyvrácené pomluvy a nepřináší nic nového. Jediným motivem může být znovu rozbouřit podobnými kampaněmi již uklidněnou hladinu kolem památky papeže zemřelého v pověsti svatosti a zabránit tak procesu blahorečení.

Historické výzkumné středisko v Ingolstadtu po dlouholetém bádání dokázalo, že v rozporu s tím, co tvrdí některé knihy a divadelní hry, Pius XII. se intenzivně zajímal o pronásledování, deportace a vraždění nesčetných Židů a přispíval všemi dostupnými prostředky aktivně k zmírnění nouze Židů. To dokládají mezi jiným od sedmdesátých let dostupné nunciaturní zprávy z Berlína, Bukurešti, Říma, Paříže, Budapešti, Rio de Janeira a Lisabonu.

Dr. Alfréd Schickel, vedoucí historických bádání v Ingolstadtu, dokládá v jedné z nesčetných studií o životě a pontifikátu Pia XII. tento aspekt papežova působení na základě uvedených nunciaturních zpráv: »Dokumentují, jak papež osobně zasahoval, přičemž dával svým nunciům k dispozici tisíce dolarů a dával vyhotovovat pasy pro výjezdy z Rumunska, Maďarska či německé Říše, nebo poskytoval postiženým Židům azyl přímo ve Vatikáně.«⁽⁸⁾

Podle pečlivě prověřených sdělení poskytl Pius XII. ve svém maličkém církevním státě během druhé světové války azyl 7 486 »nearijcům«, aby mohli uniknout před zásahy nacistických nebo fašistických oddílů, a to v době a v situaci, kdy Vatikán byl zcela obklíčen německými a fašistickými oddíly a celý svět hovořil o připravovaném obsazení Vatikánu silami wehrmachtu. Podle dosud disponibilních nunciaturních zpráv a diplomatických kabelových sdělení neutrálních států a spojeneckých zahraničních misí bylo ve válečných letech 1940–1945 papežskými pomocnými zásahy zachráněno na 800 000 Židů před záhubou. To uznaly výslovně židovské kruhy a organizace v děkovných listech v průběhu války i po jejím skončení.

Tak děkoval Židovský světový kongres ve svém listě z 27. března 1942 výslovně Svatému stolci za zprostředkování možnosti vystěhování Židů z německé mocenské oblasti, 14. dubna téhož roku děkovali písemně zachráněním Židů Pia XII., že vybavil jejich souvěrce oděvy a zaopatřením s možností vycestovat z Itálie, nebo kardinál Initzer z Vídně poslal děkovný dopis za úspěšnou intervencí ve prospěch tisíce vídeňských Židů, kteří měli být v únoru deportováni na Vyšehrad.

Příklady a svědectví této tiché, převážně diplomaticky tajné pomoci pro válečné zajatce nebo vězně koncentračních táborů by bylo možno dále rozšiřovat. Doklady o tom se nacházejí z části ve vědecké sbírce *Actes et Documents du Saint Siege relatifs a la Seconde Guerre Mondiale*, která dokumentuje v deseti svazcích aktivity Vatikánu ve prospěch pronásledovaných nacisty. Další části jsou obsaženy v »*Archivu současnosti*« a je možno je prověřovat. Tak např. jsou zde dva projevy Pia XII. proti rasistické

politice a pronásledování Židů nacisty, jmenovitě jeho vánoční poselství z 24. prosince 1942 a jeho Allocutio před kardinály z 2. června 1943.

Kdo si přes tato četná svědectví myslí, že může Piu XII. dělat výčitky, protože odmítl vystoupit před světovou veřejností s ostrým protestem proti pronásledování a hrůzám nacistického režimu, měl by mít na paměti, co tento papež řekl o možnosti takového protestu ve vztahu k polskému národu v r. 1943. Tehdy Pius XII. otevřeně přiznal: »Mohli bychom říct plamenná slova proti takovému věcm, ale zdržuje nás od toho vědomí, že bychom ještě více zhoršili osud těch, o kterých mluvíme.« Papež řekl tato slova na základě zkušenosti, kterou učinili holandsští biskupové. Ti v roce 1942 v pastýřském listě ostře odsoudili před veřejností pronásledování Židů gestapem a požadovali okamžité zastavení dalšího pronásledování. Nacistické úřady odpověděly širokým zatýkáním a deportací 30 000 holandských Židů, což byla »tvrdá odpověď na katolickou provokaci«, jak to formulovalo gestapo.

Pius XII. nechtěl riskovat opakování podobné reakce – a ta by byla jistě ještě ve větším měřítku – a vsadil proto na tiché, ověřené diplomatické prostředky a cesty, které prozatím zachránily život již statisícům pronásledovaných, a rezignoval na problematiku demonstrativní akce, jejichž důsledky by nesli sami pronásledovaní.

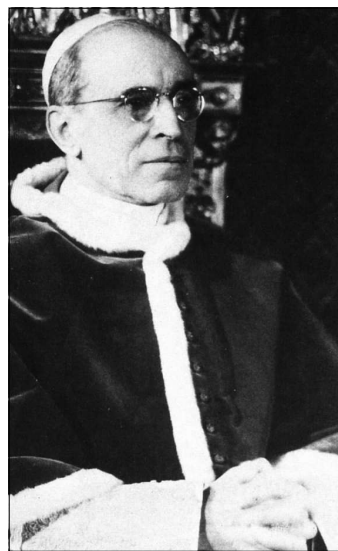
K tomu přistupuje ještě další hledisko, které nutilo papeže, aby váhal s definitivním vnějším rozchodem s berlínskou vládou: aby neohrozil diplomatické styky s německou Říší a své spojení s německým episkopátem a církvemi v obsazených územích a s tím i možnost pokračovat v papežských pomocných akcích pro utečence, zajatce a pronásledované. Stále

VATIKÁN POZORUJE „SYSTEMATICKOU KAMPAŇ“ PROTI PIU XII.

Řím 5. 5. 2000 (KAP): Jezuita Peter Gumpel, který je kompetentní osobou v přípravě blahověčení Pia XII., si postěžoval na „systematickou kampaň“ proti Piu XII., kvůli jeho postupu za nacismu. Při své přednášce v Římě mluvil o „subtilní formě pronásledování“ papeže, který podle pravdy učinil vše, co bylo v jeho moci, aby během II. světové války zachránil co nejvíce pronásledovaných... V rozhovoru s žurnalisty, kteří následovali po přednášce, prohlásil P. Gumpel SI, že tato současná kampaň proti Piu XII. je „orchestrována silami, které jsou zainteresovány na zdiskreditování katolické Církve; patří mezi ně zednáři, přátelé komunistů a – v poslední řadě – také několik židovských autorů“. Jde však přitom jen o ojedinělé projevy, jiné četné židovské kruhy naprosto nesdílejí kritiku Pia XII., nýbrž mu projevují uznání za jeho úžasné činy. Katolíci by se měli rozhodně bránit proti této „pomlouvачné kampani“, řekl Gumpel... Při této příležitosti znovu zdůraznil, že beatifikační proces tohoto papeže pokračuje dále...

ještě mohly apoštolské nunciatury v Berlíně, Bruselu, Paříži, Bukurešti a Budapešti opatřovat nesčetným Židům a politicky pronásledovaným pasy a víza do bezpečných zemí, což by při přerušení diplomatických styků nebylo možné.⁽⁹⁾

V nedávno vydané knize, která dokumentuje zachránění Assisi v roce 1944, dosvědčuje Don Aldo Brunacci, který dosud žije

Pius XII.

v Assisi jako živoucí svědek a tehdejší biskupský sekretář, který byl hlavním organizátorem záchrany Židů z tohoto města, že úkol zachránit Židy z Assisi přišel tajně přímo a osobně od papeže Pia XII.⁽⁷⁾ Brunacci, který byl za své zásluhy o záchranu židovských uprchlíků vícekrát vyznamenán, píše ve svém pří-

spěvku: *Assisi v podzemí, neboli záchrana Židů z Assisi:*

»Jednou ve čtvrtek v září 1943 vzal mě biskup na závěr měsíční porady kléru stranou a ukázal mi dopis papežského státního sekretariátu: „Musíme se z pověření papeže Pia XII. postarat o organizaci pomoci pro pronásledované a především pro Židy. Všechno musí proběhnout ve velké diskretnosti a chytrosti. Nikdo, ani žádný jiný kněz se o tom nesmí nic dovědět!“ 8. října 1943 se mohli židovští utečenci uchýlit daleko od svých domovů a zčásti i daleko od své vlasti do kláštera San Quirico a oslavit zde svátek Yom Kippur. V kryptě kláštera založeného svatým Františkem si mohli zřídit synagogu a pod pláštěm kláštera se shromáždit k modlitbě. Tato skutečnost se po osvobození rozšířila v tisku jako velká senzace.⁽⁷⁾ Příklad záchrany Židů v Assisi je typický pro nesčetné papežovy zásahy v Itálii. Již jen tento příklad vyvrací tvrzení Cornwella, že Pius XII. nepomohl italským Židům. Jak je známo, vrchní římský rabín Izraele Zolli konvertoval v roce 1945 s celou svou rodinou ke katolické víře. Z vděčnosti k papeži přijal křestní jméno Eugenio. Že všechny papežovy pokusy o pomoc nemohly mít kýžený výsledek, nezáviselo ani tak na něm jako na mocných té

doby, jak potvrzují historická šetření.⁽⁹⁾

Přes všechny pokusy diskreditovat papeže Pia XII. bude proces blahorečení papeže Pacelliho ukončen snad již v polovině tohoto roku. Pak přísluší papeži, aby vynesl konečné rozhodnutí o kanonizaci Pia XII. Jeden z nejlepších znalců spisů o Eugeniově Pacellim pater Peter Gumbel říká v již citovaném interview: »...znal jsem papeže Pia XII. osobně a zažil jsem ho jako hluboce zbožného člověka, který svou prostotou, pokorou a srdečností nesmírně imponoval. Cornwellova tvrzení, že to byl arogantní muž a narcista, nemohu sdílet. Během třicetiletého zkoumání, ve kterém jsem dnes činný jako autonomní soudce, pročetl jsem a prostudoval více než 100 000 stran k Piu XII. Čím více tato akta studuji, tím více jsem přesvědčen o tom, že to byl mimořádně svatý člověk.«⁽²⁾

Z časopisu *Der Fels* 4/2000
přeložil -IŠ-

Poznámky:

- (1) Human Life International, 13. Jg., Nr. S. 1999, 5. 3.
- (2) Würzburger Katholisches Sonntagsblatt, Nr. 43, 24. 10. 1999, s. 10/11.
- (3) Reif Ingrid, in: Leithild, Nc 2/3, 1987, s. 12.
- (4) L'Osservatore Romano, 13. 10. 1999.
- (5) Tomielli Andreac: L'oro di Pio XII. in: Tracce, Dec. 1999, s. 78.
- (6) Volkmann Joachim: Warum der Papst keine Palmzweige hatte. In: Kinilliche Umschau, Nr. 6, 1999.
- (7) Santucci Francesco: Mit Courage und Tatkraft zur Rettung Assisis, Editrice Minerva, Assisi 2000.
- (8) Schickel Alfred: Pius XII. erneut im Schußfeld. Neuerliche Kritik an Pacelli-Papst ignoriert zeitgeschichtliche Erkenntnisse. Zeitgesch. Forschungsst. Ingolstadt (Rukopis, 6 stran).
- (9) Schickel Alfred: Papst Pius XII. Leben und Pontifikat. Eine zeitgeschichtliche Würdigung. Ingolstadt (Rukopis, 15 stran).
- (10) Savelson Erwin: Vatican Saved Thousands from Nazi Extentiation, in: Pictorial Review, 1948, s. 2, 53

Ježíši, důvěřuji ti!

Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý, jeho milosrdenství trvá na věky (Ž 118, 1). Tak zpívá Církev o velikonočním oktávu, jako by tato slova žalmu brala ze rtů zmrtvýchvstalého Krista; ze rtů zmrtvýchvstalého Krista, který přináší do Večeřadla velkou novinu o Božím milosrdenství a světuje apoštolům jeho službu: »*Pokoj vám! Jako mě poslal Otec, i já posílám vás... Přijměte Ducha svatého! Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou*« (Jan 20,21–23).

Dříve než pronese tato slova, Ježíš ukáže své ruce a bok. Ukazuje tak na rány svého utrpení, především na ránu v srdci jako na pramen, z něhož tryská veliká vlna milosrdenství, která se valí na lidstvo. Z tohoto srdce uvidí blahoslavená sestra Faustina Kowalská, kterou od nyníška budeme navždy nazývat svatou, vycházet dva paprsky světla osvěčujícího svět: »Dva paprsky – vysvětlil jednoho dne sám Ježíš – představují krev a vodu.« (Deník, Libreria Editrice Vaticana, str. 132)

Krev a voda! Ta myšlenka se odvolává na svědectví evangelisty Jana, který poté, co voják na Kalvárii probodl Kristův bok, viděl, jak vyšla krev a voda (srov. Jan 19,34). A jestliže krev připomíná oběť kříže a dar Eucharistie, voda v janovské symbolice připomíná nejen křest, ale také dar Ducha svatého (srov. Jan 3,5; 4,14; 7,37–39).

Skrze Srdce ukřižovaného Krista dospěje Boží milosrdenství k lidem: »Moje dcero, pověz, že jsem ztělesněná Láska a Milosrdenství,« žádá Ježíš sestru Faustinu (Deník, str. 374). Toto Kristovo milosrdenství se vylévá na lidstvo skrze seslání Ducha, který je v Trojici osobou Lásky. A není snad milosrdenství »druhým jménem« lásky (srov. Dives in misericordia, 7), chápané z jejího hlubšího a něž-

nějšího hlediska, v její aktivitě, která se zabývá každou potřebou, především ve své nezměrné schopnosti odpouštět?

Moje radost je dnes opravdu veliká, když mohu předložit celé Církvi život a svědectví sestry Faustiny Kowalské jako Boží dar naší době. Podle Boží Prozřetelnosti je celý život této pokorné dcery Polska plně spojen s dějinami dvacátého století, století, které máme právě za sebou. Bylo to právě mezi první a druhou světovou válkou, kdy Kristus zjevil své poselství o milosrdenství. Ti, kteří pamatují, kteří byli svědky a účastníky událostí oněch let a hrozného utrpení, které postihlo miliony lidí, vědí velmi dobře, jak potřebné bylo poselství o milosrdenství.

Ježíš řekl sestře Faustíně: »Lidstvo nenalezne pokoj, dokud se neobrátil s důvěrou k Božímu milosrdenství.« (Deník, str. 132) Skrze dílo polské řeholnice je toto poselství navždy spjato s dvacátým stoletím, posledním stoletím druhého tisíciletí, a mostem k třetímu tisíciletí. Není to poselství nové, ale je možno je pokládat za dar zvláštního osvícení, které nám pomáhá, abychom intenzivněji oživilí velikonoční evangelium a nabídli je jako paprsek světla lidem naší doby.

Co nám přinesou léta, která jsou před námi? Jaká bude budoucnost člověka na zemi? Není nám dáno, abychom to věděli. Je nicméně jisté, že po boku nového pokroku nebudou bohužel scházet bolestné zkušenosti. Ale světlo Božího milosrdenství, které Pán chtěl jakoby znovu odkázat lidstvu skrze charisma sestry Faustiny, bude svítit na cestu lidem třetího tisíciletí.

Je třeba, aby jako kdysi apoštolové i lidstvo přijalo ve večeřadle dějin zmrtvýchvstalého Krista, který ukazuje rány svého ukřižování a opakuje: Pokoj vám! Je zapotřebí, aby se lidstvo

nechalo prozářit a proniknout Duchem, kterého nám dává zmrtvýchvstalý Kristus. Duch je to, kdo uzdravuje rány srdce, bourá bariéry, které nás oddělují od Boha a rozdělují nás navzájem, a obnovuje společnou radost z Otcovy lásky a z bratrské jednoty.

Je proto důležité, abychom přijali v úplnosti poselství, které k nám přichází z Božího slova tuto druhou velikonoční neděli, která **od nyníška přijme v celé Církvi název »Neděle Božího milosrdenství«**. Zdá se, že v různých čteních nám liturgie vyznačuje cestu milosrdenství, které jednak obnovuje vztah jednoho každého k Bohu, jednak probouzí mezi lidmi nové vztahy bratrské solidarity. Kristus nás učil, že »člověk nejen přijímá a zakouší Boží milosrdenství, ale je povolán, aby „používal milosrdenství“ vůči druhým: *Blahoslavení milosrdní, protože oni dojdou milosrdenství*« (Mt 5,7) (Dives in misericordia). On nám pak ukázal četné cesty milosrdenství, které nejenže odpouští hříchy, ale také vychází vstříc potřebám lidí. Ježíš se skláněl ke každé lidské bídě, hmotné i duchovní.

Jeho poselství o milosrdenství k nám ustavičně přichází skrze gesto jeho rukou rozpažených vstříc člověku, který trpí. Právě tak jej spatřila a zvěstovala lidem všech kontinentů sestra Faustina, která skryta ve svém klášteře v krakovských Lagiewnikách učinila ze svého života hymnus o milosrdenství: *Misericordias Domini in aeternum cantabo* (Navěky budu opěvovat Boží milosrdenství).

Kanonizace sestry Faustiny má obzvláštní výmluvnost. Tímto aktem chci dnes odkázat zvěst o milosrdenství novému tisíciletí. Odkazují je všem lidem, aby se učili stále dokonaleji poznávat skutečnou tvář Boha i skutečnou tvář člověka.

Láska k Bohu a láska k člověku jsou totiž nerozlučné, jak připomíná první list apoštola Jana: *Podle toho můžeme poznat, že milujeme Boží děti: když milujeme Boha a plníme jeho přikázání* (5,2). Těmito slovy vyjadřuje apoštol pravdu o lásce, když ukazuje, že mírou a kritériem je plnění přikázání.

Není snadné milovat hlubokou láskou, která spočívá v autentickém sebedarování. Takové lásce je možno se naučit jedině tehdy, když pronikneme do tajemství Boží lásky. Když se na něho zahledíme a spojíme se s jeho otcovským srdcem, stáváme se schopnými dívat se na bratry novými očima s postojem nezištnosti a solidarity, štědrosti a odpuštění. Tím vším je milosrdenství!

V míře, v jaké lidstvo dokáže pochopit tajemství tohoto milosrdného pohledu, projeví se ona ideální perspektiva vylíčená v prvním čtení jako uskutečnitelná: *Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši. Nikdo neřikal o ničem ze svého majetku, že je to jeho vlastní, ale měli všechno společné* (Sk 4,32). Zde se milosrdenství srdce stalo také stylem vztahů, projektem společenství a rozdělování statků. Zde rozkvetly »skutky milosrdenství« tělesného i duchovního. Zde se milosrdenství stalo konkretizací toho, co znamená *být bližním* vůči nejpotřebnějším z bratří.

Sestra Faustina zanechala ve svém Deníku zápis: »Zakouším strašnou bolest, když pozoruji utrpení bližního. Všechny bolesti se odrážejí v mém srdci; nesu v srdci jejich úzkosti, a to do té míry, že mě ničí i fyzicky. Přála bych si, aby všechny bolesti padly na mne, abych přinesla bližnímu úlevu.« (Deník, str. 365) Hle, k jakému stupni sdílení vede láska měřená podle lásky Boží!

K takové lásce má směřovat dnešní lidstvo, aby se vyrovnalo s krizí smyslu života, s výzvami různých potřeb, přede-

vším s nezbytností zachránit lidskou důstojnost každé jednotlivé osoby. Poselství o Božím milosrdenství tak v sobě zahrnuje také poselství o hodnotě každého člověka. Každá osoba je vzácná v Božích očích, pro každého dal Kristus svůj život, všem daroval Otec svého Ducha a nabízí jim přístup ke svému vnitřnímu životu.

Toto potěšující poselství se obrací především k tomu, kdo je postižen obzvláště tvrdou zkouškou nebo klesá pod tíží vlastních vin, ztratil důvěru v život a je v pokušení podlehnout zoufalství. Tomu se zjevuje sladká Kristova tvář, na něho dopadají ony paprsky, které vycházejí z jeho Srdce a osvěcují, zahřívají, ukazují cestu a vlévají naději. Kolik duší již bylo potěšeno invokací »Ježíši, důvěřuji ti!«, kterou Prozřetelnost vnukla prostřednictvím sestry Faustiny! Tento prostý úkon odevzdanosti Ježíši zahání i nejhustší mraky a dává průchod paprskům světla do života každého člověka.

Misericordias Domini in aeternum cantabo (Ž 89,2). Spojme i my, putující Církev, svůj hlas s hlasem Nejsvětější Panny Marie, Matky milosrdenství, s hlasem nové světice, která v nebeském Jeruzalémě opěvuje milosrdenství spolu se všemi Božími přáteli.

A ty, Faustino, Boží dare naší době, dare polské země celé Církvi, vypros nám, abychom chápali hloubku Božího milosrdenství, pomáhej nám, abychom ji dali živě pociťovat a prokazovali ji bratřím. Tvoje poselství světla a naděje ať se rozleje na celý svět, přiměje hříšníky k obrácení, potlačí rivalitu a nenávisti, otevře lidem a národům cestu k bratrství. Když dnes upíráme svůj pohled na tvář zmrtvýchvstalého Krista, kéž si osvojíme tvoji modlitbu důvěryplného odevzdání a řekneme s pevnou nadějí: Ježíši, důvěřuji ti!

Bolletino Vaticano
30. dubna 2000

ThDr. Stanislav Zela

(Vzpomínka na události kolem roku 1950. Pokračování)

Příprava na velké poslání

Nový arcibiskup olomoucký a metropolita moravský dr. Josef Karel Matocha se ujal správy diecéze 2. 5. 1948. Ve svém prvním pastýřském listě, předčítaném ve všech kostelích diecéze 9. 5. 1948, sdělil svému lidu: »...přijímám zasvěcení k životní oběti.« Věděl, co píše. Pomocného biskupa dr. Stanislava Zela si ponechal ve funkci sekretáře. Dne 24. října 1948 jej jmenoval svým generálním vikářem. Arcibiskup věděl, komu věnuje svou důvěru i díl svého kříže. Nový generální vikář věděl, co na sebe bere.

Boží Prozřetelnost jej k tomuto úkolu připravovala a vychovávala od útlého dětství. Stanislav Zela se narodil 12. 6. 1893 v Horních Nětčicích (farnost Soběchleby u Hranic). Byl sedmý z osmi dětí Josefa Zely a jeho manželky Aloisie, roz. Vaculíkové. Od dětství se vyznačoval ohleduplností i smyslem pro eleganci. Nebyla to přetvářka pro libivost. Bylo to vyznačování smyslu pro pořádek, a tím pro krásu. Nejlepším ve třídě byl na gymnáziu v Přerově i na bohosloví v Olomouci. Tam se jako generální prefekt bohoslovců stal služebníkem všech.

Na svátek svatého Cyrila a Metoděje 5. července 1917 byl vysvěcen na kněze, 8. července slavil první mši svatou v rodné farnosti Soběchlebech. První tři roky byl kaplanem ve Fryštáku u Holešova. Tam prožíval bolestně vinu popřevratových odpadů od Církve. (Z Církve tam vystoupilo asi 200 tzv. „lepších lidí“.) Kaplan Zela intenzivně apoštoloval pro Církev. Zažil kvůli tomu i posměch. Ten pořád provází ty, kdo žijí a pracují v duchu osmera blahoslavenství (viz Mt 5,3–12). A vytrvale vodíval

poutníky k Panně Marii na Svatý Hostýn.

Svědomitost dobrého pastýře jej doporučila do funkce arcibiskupského sekretáře, nejdříve (1923–1947) ve službách arcibiskupa Prečana. V roce 1931 obhájil Zela disertační práci „Náboženské poměry v Olomouci za biskupa Marka Kuena (1553–1565)“ a dosáhl titulu ThDr. Biskup Marek Kuen, olomoucký rodák (na olomouckém Horním náměstí je jeho rodný dům označen pamětní deskou), řídil diecézi v době náboženských zmatků a reformního Tridentského koncilu. Hledaly se cesty k překonání krize. Vše bylo užitečné k formování Zelovy kněžské osobnosti.

O své službě sekretáře neřikal Zela skoro nic. Ani sám o sobě, ani o svých pocitech, názorech a zkušenostech. Mlčel jako sekretář a mlčel i později jako pomocný biskup. Přitom rostl v hodnostech i ve zbožnosti. V poledne aspoň nakrátko adoroval před Nejsvětější Svátostí... A to vše byla příprava na léta nejtěžší, kdy měl svou víru, naději a lásku osvědčit na hranici mezi životem a smrtí.

Velké poslání: utrpení v mlčení

Od 1. 3. 1938 byl Zela metropolitním kanovníkem v Olomouci.

Dne 1. září 1939 – v den napadení Polska Hitlerovou armádou – byl zatčen s dalšími vlivnými kněžími (generální vikář Jan Martinů, dómský vikář Josef Glogar, historik P. Bohumil Zlámal, P. Stratil a jiní). Zatčení kněží byli odvezeni do sběrného tábora ve Štěpánově u Olomouce. Odtud byli někteří propuštěni. Jiní – mezi nimi také Zela – odvezeni do Dachau, pak do Buchenwaldu. Koncem listopadu 1939 byl Zela propuštěn. Arcibiskup Prečan složil za

něho kauci 100 000 korun. Zela se musel „na svobodě“ pravidelně hlásit na olomouckém gestapu. O svém pobytu v německých koncentračních táborech Zela nemluvil. Myslím, že ho k tomu uzpůsobila vypěstovaná elegancie i jemnocit vůči arcibiskupu Prečanovi, který byl vlastně internován na Svatém Kopečku a navíc udržoval spojení s odbojovou skupinou Viktoria. Zela byl sekretářem, tajemníkem, který zná a zachovává tajemství. V temném a dusivém ovzduší protektorátu byl jmenován a vysvěcen na pomocného biskupa v Olomouci (14. 9. 1941). Tíha, jež cítil jeho arcibiskup, i tíha, kterou cítil národ, činily pomocného biskupa pomocníkem čím dál mlčenlivějším. A byla to jen předehra k vlastnímu dějství.

Křížová cesta je čím dál obtížnější

Dne 2. 3. 1948 zemřel arcibiskup Leopold Prečan. Biskup Zela byl zvolen kapitulním vikářem. Nový arcibiskup Josef Matocha jej 24. 10. 1948 jmenoval svým generálním vikářem. Dne 19. 7. 1950 byl Zela opět zatčen. Ale teď to nebyli cizí příslušníci gestapa, příslušníci národa, který byl ve válečném nepřátelství bezmála proti celé Evropě. Teď to byli lidé „naši“. Bylo těžké věřit, že nás Bůh miluje. Bylo těžké milovat lidi. Zvláště ve věznicích. Bylo nadlidské děkovat za to, že máme podíl na kalichu utrpení Páně. Utrpení bylo těžší tím, že je působili lidé vlastního národa a k tomu křesťané, ať bývali, nebo svedení. Nebylo příliš odlišné od utrpení, které popisuje žalm 54. ve verších 13–15:

*„Kdyby mě potupil nepřítel,
dovedl bych to snést,
kdyby se nade mě vypínal,
kdo mě nenávidí,
skryl bych se před ním.
Ale byls to ty, můj druh,
můj přítel a důvěrník!
Vždyť jsme spolu byli
v důvěrném styku,*

*ve slavném průvodu jsme
kráčeli v Božím domě.“*

Můžeme také připomenout žalm 65, verš 11 a 12:

*„Zavedl jsi nás do léčky,
těžké břímě jsi vložil
na naše bedra.
Nechals jezdit lidi
po našich hlavách,
prošli jsme ohněm a vodou,
ale pak jsi nám popřál
úlevu.“*

Biskupu Zelovi nastala částečná úleva po třináctiletém žalářování dne 6. 10. 1963, kdy na základě amnestie prezidenta Antonína Novotného byl i jemu prominut zbytek trestu (do 25 let). Po propuštění pobýval biskup u svých příbuzných v Rakovně (u Hranic). Pak – aby byl vzdálen od lidí – byl mu přikázán pobyt na určeném místě s omezeným pobytem a se zákazem veřejné činnosti. Bylo to v Radvanově u Tábora, v charitním domově sester premonstrátek. Tam byl též internován kardinál Beran, biskup Trochta a opat Augustin Machalka. Dne 25. 8. 1964 se Zela omlouval dopisem vatikánskému státnímu sekretáři Amletu Cicognanimu za neúčast na koncilu pro odpor civilních úřadů. Dne 22. 6. 1967 papež Pavel VI. blahopřál Zelovi ke zlatému kněžskému jubileu. Už před tím mu poslal prsten věrnosti. V únoru 1969 se Zela zúčastnil národní pouti v Římě u hrobu svatého Cyrila. Při papežské mši však nekoncubroval. Zákaz veřejného působení byl respektován i tam. Pavel VI. nabídl tehdy Zelovi, že požádá československou vládu o státní souhlas pro jeho veřejné působení. To však Zela nepřijal s odůvodněním, že není zdrav. Měl pravdu.

*„Ježíš věděl, že mu přišla
hodina, aby z tohoto světa odešel k Otci“ (Jan 13, 1).*

Z Říma se vrátil Zela do vlasti 10. 3. 1969. Po předchozím výslechu (27. 3. 1969) byl rehabilitován 18. 6. 1969. Zastavení jeho křížové cesty se rychle střídala: nemoc, cukrovka, žloutenka,

Vítání biskupa ThDr. Stanislava Zely v Horních Nětčicích v r. 1968 (po jeho přechodném uvolnění z internace)

zhoubná choroba jater; střídavé pobyty: Radvanov–Tábor (zaopatřen svátostmi), Olomouc (operován)–Rakov–Radvanov–Tábor–Radvanov. Tam byl svátostmi zaopatřen podruhé.

Necháme vypravovat otce opata Machalku: „Po přijetí svatých svátostí si Zela pochvaloval, jak je mu dobře duševně i tělesně. Ale od té doby se jeho stav velmi rychle zhoršoval. Už se sám nemohl posadit; na dotaz, zda má bolesti, řekl, že to ujde. Nejhorší je to před půlnocí, pak se to ztlší. Trpěl mnoho a trpěl stále, ale ani jednou nezanařikal. Nikdy si sám neřekl, že by něco potřeboval... Často opakoval: „Jen to, co chce Bůh, snažím se chtít také já. Vůle Boží a její plnění za všech okolností byly mou jedinou snahou už od vstupu do semináře a také v mém celém kněžském životě...“ Svým návštěvám říkával: „Nebudu už obtěžovat, máte své práce, jděte, nezdržujte se, a já půjdu dále svou křížovou cestou. Pán Bůh pomůže.“ Poslední čtyři dny byl už vlastně více mimo tuto zem; měl plné vědomí do poslední chvíle, na všechno vzpomínal, na každé slovo reagoval, i když už nemohl mluvit. Dne 6. 12. v poledne, když jsem ho navštívil, vzal mou ruku, pracně ji zvedal

ke svému čelu a dělal si kříž na čele a slabounce pronesl: „S Pánem Bohem.“ O půl sedmé večer, když už začal těžce oddechovat otevřenými ústy, řekla mu sestřička, že se budeme u něho modlit hlasitě, nebude-li ho to obtěžovat a unavovat. On jí na to odpověděl: „Ano, modlete se.“ A to byla jeho poslední slova; za hodinu nato skončil. Nehnul ničím celou tu dobu, jen chvílemi si položil levou ruku na prsa a zase ji vrátil. V pravé ruce držel kříž, chvílemi ho stiskl. Na levé straně nad postelí měl obrázek Panny Marie. Během té poslední hodiny občas otevřel oči a díval se na ten obraz. Jak klidně a vyrovnaně žil, tak při všem svém velmi těžkém a bolestném utrpení klidně vydechl naposled...“

Pohřeb biskupa Stanislava Zely se konal 11. 12. 1969 v Soběchlebech. Pohřební mši svatou celeburoval biskup Hlouch.

Po letech velkého utrpení duše biskupa Zely našla věčný mír a hmotné tělesné pozůstatky byly uloženy v rodném kraji pod Svatým Hostýnem. Biskup Zela byl knězem eucharistickým a mariánským. Jeho heslo bylo: „V tebe, Pane, doufám, nebudu zahanben navěky“.

*(Pokračování)
P. Erich Pepřík*

Oprava: V 19. čísle Světla na str. 12 v článku *Nahore opravdu nic?* si laskavě opravte údaj v poznámce č. 1): P. D. Herman, mluvčí ČBK, na setkání „Církev a média“ v Brně v r. 1996.

Podivuhodná cesta dr. Carrela do Lurd (7)

Velké světlo v životě nositele Nobelovy ceny

»O VÍŘE NENÍ MOŽNO VĚST DISKUSE«

Všimněme si konečně blíže Carrelova vztahu ke katolické církvi a jeho náboženského vývoje po jeho památné cestě do Lurd. Abychom v této věci měli poněkud více jasno, je třeba si především přečíst následující věty z jeho cestovní zprávy: »Nic nedokazuje, že by Bůh neexistoval a že by Panna byla produktem naší představivosti. Případá mi sice obtížné podat důkaz o Bohu, ale stejně tak obtížné je dokázat opak. Jak se vůbec mohlo podařit určitým duchovním velikánům, např. Pasteurovi, smířit spolu vědu a náboženství? – Člověk se stále pokouší povýšit své lidské zvyklosti a vědecké jistoty do metafyzické oblasti, a pak přestává jasně vidět.«

To zní podstatně jinak než modlitba k lurdské Panně vyslovená před uzdravením Marie Baillyové: »V případě, že skutečně existuje! Zůstává však skutečností, že dr. Carrel dále a především ve svých 33 newyorských letech vedl takřka asketicky tvrdý život práce a po nečekaném zážitku u massabielleské skály nepociťoval více než 30 let povinnost účastnit se pravidelně mše svaté a přijímat svátosti, jak by některý čtenář více či méně oprávněně mohl očekávat. Bylo sice možno tohoto vědce vidět tu a tam v katolických chrámech ve čtvrti Manhattan, ale tyto návštěvy kostela absolvoval Carrel spíše proto, aby za zvuku gregoriánských melodií se podle svého pomodlil.

Jeho životopisec dr. Robert Soupault k tomu poznamenává: »...modlil se vnitřně. V modlitbě nacházel uvolnění a uklidnění, které dříve nenalézal.« Soupault dále poznamenává, že Carrelovi méně vadila dogmata katolické církve než

její pozemská moc. Vůbec nesmíme přehlížet, že tomuto muži s poněkud aristokratickými sklony, zasvěcenému zcela vědě, naprosto scházelo pochopení pro lidský prvek v církvi a vůbec pro lidské slabosti.

To vysvítá i z jeho dopisů, které psal v prvních měsících po svém příchodu do Nového světa své matce. Tak v jednom dopise z Chicaga cituje slavný výrok Newmanův, že nevědomost je velký hřích, a hned pokračuje: »Ukaž mi katolíka, který by ji dokonce nepokládal za tčnost!«

Z takových výroků poznáváme, že Carrel byl nemálo ovlivněn tzv. reformním katolicismem, který kvetl na přelomu století. Ten se sice chtěl vyhnout modernismu, odsouzenému Piem X., ale jeho přívrženci se v dobré víře obávali o existenci katolické církve, jestliže se jí v poslední minutě nepodaří naskočit do rozjetého vlaku vědy a pokroku.

V jiném dopise vyčítá Carrel kanadským biskupům, že příliš dbají o to, aby drželi své věřící zkrátka, a podporují v církvi stav dětinské podřízenosti. Velmi příznačné je dále, co napsal s ironií sobě vlastní o jednom rozhovoru s kanadským farářem, který byl, ať už právem či neprávem, označován za materialistu: »...řekl jsem mu, že Combez (proticírkevní francouzský ministr), aniž by to tušil, se ukázal jako velký reformátor církve, protože přinutí mnišky a kněze, aby žili v chudobě.« Že se to tomuto proticírkevnímu »borci« z velké části podařilo, aniž by ovšem tím byla zajištěna budoucnost katolické církve, musel později pisatel dopisu sám zažít.

Teprve v 30. letech našel dr. Carrel cestu zpět k církvi. Byla to ovšem pracná záležitost. Protože každé své prázdniny

trávil ve Francii, a to z velké části na ostrově Saint Gildas, který získal u bretonského pobřeží, snažil se navázat rozhovory s duchovními, především s mnichy, na pevnině. Ale ani slavný dominikán Sertillages, ani opat ze Solesmes nenalezli správná slova pro těžkého klienta. Ztroskotat dokonce i Jacques Maritain. Nakonec měli být úspěšní trapisté, kteří již na přelomu století otevřeli dveře do církve Huysmansovi, jehož si Carrel nesmírně vážil.

Jako náhodou byl Carrel odkázán na Dona Alexise Presse, představeného trapistů v Boquem v Bretani. Již při prvním setkání se tomuto Božímu muži podařilo ulovit intelektuála, který chtěl všechno pochopit svým rozumem, přibližně těmito slovy: »O všech názorech je možno diskutovat, ale o víře nikoliv!« S tímto mnichem byl pak Carrel v posledních letech svého newyorského pobytu v trvalém písemném styku a po odchodu do důchodu v roce 1939 i v osobním styku až do své smrti.

Pod tímto diskrétním vedením házel přes palubu kus po kuse všechny své výhrady proti předpisům a požadavkům církve, takže mohl tomuto duchovnímu otci v posledním období svého života jednou potvrdit: »Chci věřit a věřím všemu, co katolická církev k věření předkládá, a nenechám v tom žádnou obtíž, protože nevidím žádný skutečný protiklad mezi vírou a bezpečnými poznatky vědy.« Tím se tedy dostal sám tak daleko jako jeho obdivovaný Pasteur.

Období po roce 1939, které strávil téměř výlučně ve Francii, je poznamenáno druhou světovou válkou a jeho osobním tragickým neštěstím, byl – neoprávněně – označen za kolaboranta.

V listopadu 1941 mohl totiž uskutečnit sen svých zralých let, když se mu podařilo přesvědčit maršála Petaina, aby zřídil instituci pod názvem »Nadace pro studium lidských problémů«. Zakládací listinu podepsal kromě maršála také admirál Darlan, náměstek ministerského předsedy, a Carrel sám byl pověřen vedením instituce.

Naštěstí několik měsíců před smrtí odmítl Carrel rozhodně naléhavou nabídku Lavalovu, aby zastupoval kolaborační vládu z Vichy jako vyslanec v Bernu, stejně jako odmítl dřívější nabídky téhož politika k převzetí ministerstva zdravotnictví. Nic mu nebylo více cizí než politický úřad, chtěl prostě sloužit všeobecnému lidství.

V tomto životním období napsal Carrel svou »Cestu do Lurd«, která vyšla po jeho smrti, a malý spisek o modlitbě (nejdříve pro Reader's Digest), ve kterém »sice hodnotí modlitbu jako blahodárný a ozdravující prostředek, ale zastává zde těžké bludy, pokud jde o její podstatu«, jak uvádí *Enciclopedia cattolica*. Jedním z bludů mělo být nerespektování skutečnosti, že výsledek modlitby, třeba o uzdravení v Lurdech, vůbec nezávisí od určité vědecky postižitelné dispozice prosícího, ale výlučně od Boží vůle, aniž bychom věděli, proč se uzdravení uskuteční právě v tom a ne v jiném případě.

(Dokončení)

SV. VOJTĚCH SE VRACÍ DO ČECH

V sobotu 29. dubna uctily východní Čechy velké Slavníkovce Vojtěcha a jeho bratra Radima odhalením jejich sousoší (od akad. soch. manželů Adamcových) na území bývalého slavníkovského hradiště v Libici nad Cidlinou. Hlavním celebrantem mše sv. byl nuncius Mons. G. Coppa, koncebrovalo několik biskupů, opatů a mnoho kněží; sochy odhalili Mons. Duka a místopředseda senátu Petr Pitthart, který se ve svém projevu otázel: „Se sv. Vojtěchem se trápíme již více než tisíc let. Je on skutečně naším národním světlem? Jsme my jeho národem? Vždyť to byli

naši předkové, kteří ho poslali bezděky vstříc smrti...“ Sv. Vojtěch se nechtěl spokojit s povrchním křesťanstvím, spokojí se nyní s naším, když „se vrací do Čech“, jak bylo několikrát během slavností prohlášeno? Budou dnešní jeho ovečky a dnešní jejich pastýři odpovídat jeho opravdovosti? Za to se musíme moc, moc modlit!

Josef Vlček

MÁJOVÝ KONCERT S TEMATIKOU AVE MARIA – chrám Nanebevzetí Panny Marie v Cholině v neděli 28. května 2000 v 16.00 hod.

Účinkují: zpěv – Iveta Hubáčková, Andrea Satorová, Leona Trávníčková, Jaromír Borovička ● recitace – Marie Belejová ● housle – Karel Hewanickí ● varhany – Zbyněk Štěpánek, Josef Navrátil. Olomoucký Komorní ženský sbor řídí Jaromír Borovička. Vstupné dobrovolné.

Program:

C. Franck: Sortie-introitus (varhany) ● G. Palestrina: Jucundare (sbor) ● Sicilská lidová O sanctissima (sbor) ● A. Dvořák: Když mne stará matka (zpěv) ● J. Křička: Proto mně drahá tak (zpěv) ● K. Toman: Májová pobožnost (recitace) ● F. Schubert: Ave Maria (zpěv) ● B. Kozánek: Ave Maria (zpěv) ● J. Messenot: Thais (housle) ● T. Schmidkonz: Pohled na Marii (recitace) ● Ch. Gounod: Ave Maria (zpěv) ● M. S. Trnavský: K sedmibolestné P. Marii (zpěv) ● L. Janáček: Modlitba Jenůfky z opery Její pastorkyňa (zpěv) ● J. S. Bach: Siciliana (housle) ● C. Franck: Panis angelicus (zpěv) ● V. Renč: Popelka Nazaretská (úryvek recitace) ● A. Dvořák: O sanctissima (zpěv) ● K. D. Lutinov: Matičko Kristova (sbor) ● B. Smetana: Matičko Boží, obětuj (sbor) ● Kancionál str. 571, č. 811 – společný zpěv všech.

Využijte mimořádné příležitosti milénia roku 2000 k poutnímu zájezdu. Nabídku poutních zájezdů zašle Marta Vondráková, KCK Misie, Masarykovo náměstí 46, 751 03 Brodek u Přerova, tel. 0641/74 11 50.

Poznejte za málo peněz co nejvíce poutních míst a památek po celé Evropě. Naše společnost vám nabízí tři mimořádně úspěšné zájezdy: 1. zájezd: Francie 2000 – Benátky, Verona, Padova, La Salette, Nevers, Paříž, Remes, Taizé, Lucembursko..., cena jen 3 600 Kč – celkem nabízíme sedm termínů v létě i na podzim. 2. zájezd: Klenoty staletí – Gotzweig, Melk, Mariazell, Benátky, Padova, Verona, Innsbruck, Salzburg, Vídeň, jízda parníkem po Dunaji, koupání u moře. Termín 29. 6. až 2. 7., cena 1 900 Kč. 3. zájezd: Lurdy, Barcelona, Monaco – novinka mezi našimi zájezdy – bohatý program: Avignon, Pont du Garde, Carcassonne, Lurdy, Barcelona, Monaco, min. dvakrát koupání u moře – cena pouze 4 600 Kč.

Na tel. čísle 0618/82 43 30 si můžete vyžádat nezávazně a bezplatně celý nabídkový katalog s veškerými podrobnostmi.

V pondělí 22. 5. 2000 v 18.30 hod. bude celebrat ve strombáňské bazilice pontifikální mši svatou ke cti svatě Rity z Cascie J. M. Marian Rudolf Kosík, opat novoříšský. Během liturgie budou posvěceny „Růže sv. Rity“.

Ozvučování kostelů a přednáškových sálů ● zvýšená odolnost proti akustické zpětné vazbě ● automatická regulace mikrofonů ● bezdrátové mikrofony ruční i klopové ● ploché mikrofony na obětní stůl ● mikrofony na „husím krku“ ● sluchátka pro nedoslýchavé ● dlouholeté zkušenosti, kvalita a spolehlivost ● ceny již od 19 000 Kč ● nabídky a poradenství zdarma. ● Oficiální zastoupení firmy Ozvučovací technika: Rostislav Rychlík, Za Humny 1830, 688 01 Uherský Brod, tel./fax: 0633/63 70 18, e-mail: R.Rychlik@wo.cz, http://ot-rychlik.web.worldonline.cz

DR. RUTH PFAU

Lékařka malomocných a řeholní sestra, angažovaná zastánkyně žen třetího světa, začala svou práci pro malomocné ve slumu v Karáči v roce 1960. Vytvořila pákistánský Národní lepra-program. Byla vyznamenána vysokými vyznamenáními v Německu i v Pákistánu. Narodena 1929 v Lipsku, po studiu v Indii a Pákistánu věnovala svůj život malomocným. Navzdory všem tělesným a duševním námahám pracuje neúnavně dodnes v pustých krajinách okolo Karáči až po vysoké hory Himaláji, kde vyhledává pacienty trpící malomocností, tuberkulózou či jinými nemocemi – stala se dobrodruhem pro Boha – jak ji nazývají její krajané Němci, v jejichž zemi hostovala a odkud přijede již potřeť přednášet i do ČR (viz inzerát na str. 15; další informace viz Světlo č. 7/2000, str. 9).

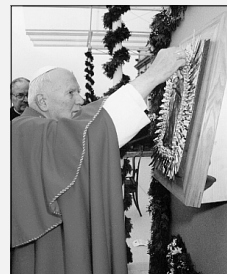
MŮŽETE NÁM POMOCI?

Sestry Apoštolátu sv. Františka v Praze 6-Dejvicích naléhavě prosí o laskavou finanční pomoc při rekonstrukci a nutných opravách kaple sv. Václava a konventu. Zvláště potřebujeme opravit několik místností pro starší a nemocné sestry, které se ve svém aktivním věku věnovaly katechezi a ošetřování nemocných. Prosíme případné dárce, kteří by nám mohli pomoci, aby své finanční dary laskavě zasílali na č. účtu 19-8473380257/0100 u Komerční banky v Praze 6, nebo aby zatelefonovali, abychom jim mohli zaslat složenkou. Prosíme též o zaslání vaší adresy, abychom vám mohli poděkovat. Darovanou částku rády potvrdíme. Modlíme se za vás a za vaše rodiny, aby vám Pán Bůh odplatil a žehnal.

Sestry Apoštolátu sv. Františka, Proboštská 3, Praha 6, tel. 02/312 32 17

V neděli 21. května 2000 v 15.00 hod. si v poutní bazilice Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku u Olomouce připomeneme 5. výročí návštěvy Svatého otce Jana Pavla II. a 5. výročí korunovace milostného obrazu Panny Marie. Děkovnou bohoslužbu bude slavit apoštolský nuncius v České republice arcibiskup Giovanni Coppa. V 19.00 hod. se v bazilice uskuteční koncert POCTA JANU PAVLU II. Účinkuje sbor BAMBINI DI PRAGA. Po jeho skončení bude před bazilikou odpálen slavnostní ohňostro.

Srdčně zvou strahovští premonstráti na Sv. Kopečku

Misijní koláč 2000

V postní době proběhla akce „Misijní koláč“ (viz Světlo č. 8/2000). Jednalo se o napečení koláčků nebo jiných sladkostí a jejich nabízení za dobrovolný finanční příspěvek, který je určen na podporu projektů Papežského misijního díla. Ve 140 místech celé České republiky se do konce dubna za „Misijní koláč“ vybralo téměř 530 000 Kč, což je čtyřikrát více než v loňském roce, kdy měla tato akce premiéru.

První projekt, který se díky štědrým dárcům může podpořit, je ze Středoafričské republiky, diecéze Bangassou, kde františkánské sestry žádají finanční příspěvek, aby mohly opatřit školní pomůcky, léky, oblečení a další základní prostředky pro 900 dětí. Často zde nemají ani mýdlo, aby se děti mohly umýt a vyprat oblečení. Druhý projekt je pro 250 dětí ze základní školy v africké zemi Burkina Faso v diecézi Kaya. Roční náklady na jedno dítě činí 45 \$. Velké množství z těchto dětí chodí do školy 4 až 5 km pěšky s prázdným žaludkem. Třetí projekt chce pomoci 230 dětem ze základní školy ve farnosti Ntamfe v Kamerunu

v arcidiecézi Bamenda, v jedné z nejstarších místních farností.

Podle ohlasů přinesla tato akce radost všude tam, kde probíhala, přispěla k oživení společenství a získala také ekumenický rozměr. Zapojovaly se do ní často celé rodiny s dětmi, základní i mateřské školy. Z došlých dopisů je vidět velkou tvořivost a nápady, se kterými přicházeli lidé, když tuto akci připravovali. Například ve Dvoře Králové n. Labem se koláč proměnil v misijní polévku a v Olomouci se sladké dobroty nabízely na dětském a divadelním představení.

Všem, kteří se jakýmkoliv způsobem připojili, patří srdečný dík. Vylosovaní výherci: římskokatolické farnosti Příbram, Vrchlabí, Čechovice a Křivšoubov.

VELIKONOČNÍ POHLED DO MISIE

V postní době proběhla také soutěž „Velikonoční pohled pro misie“. Děti z různých koutů celé České republiky zaslaly do národního centra Papežského misijního díla celkem 2 034 pohledů, které byly využity

jako velikonoční přání a udělaly tak radost u nás i v zahraničí. Mnohé z nich jsou také nabízeny za dobrovolný finanční příspěvek a tímto způsobem pomáhají chudým dětem v misiích.

Vylosovaní výherci Zuzana Šťastná (Zlín), Zedník (Červený Hrádek), Kateřina Jiřová (Hradec Králové-Věkoše), Janička Mrázková (Praha 8-Kobylisy), Ilonka Sodomková (Polička), Markéta Židková (Mokré Lazce) a Martin Moravec (Verměřovice) obdrží malé překvapení. Prémiovou cenu za nejhezčí pohlednici získávají: Marie Leschingerová (Cvikov), Dana Horvanová (Příbram) a Vladka Kolářová (Světla nad Sázavou).

Již potřetí bude u nás v republice přednášet řeholní sestra kongregace Dcery Mariina Srdce, misionářka-lékařka malomocných v Pákistánu dr. Ruth Pfau. A to: Praha, čtvrtek 25. května v 19.00 hod. – kostel Nejsvětějšího Srdce Páně v Praze-Vinohradech; Jihlava, pátek 26. května v 18.00 hod. – kostel Matky Boží; Jemnice, sobota 27. května v 19.00 hod. – kostel sv. Stanislava. Přednášky budou probíhat pod záštitou J. Ex. ThDr. biskupa Jaroslava Škarvady, generálního vikáře pražské arcidiecéze.

Liturgická čtení

Neděle 21. 5. – 5. neděle velikonoční

1. čt.: Sk 9,26–31
Ž 22(21),26b–27.28+30ab.31c–32 Odp.: 26a
2. čt.: 1 Jan 3,18–24
Ev.: Jan 15,1–8

Pondělí 22. 5. – ferie

(v brněnské diecézi: svátek Výročí posvěcení katedrály)
1. čt.: Sk 14,5–18
Ž 115(113B),1–2.3–4.15–16 Odp.: 1
Ev.: Jan 14,21–26

Úterý 23. 5. – ferie

1. čt.: Sk 14,19–28
Ž 145(144),10–11.12–13ab.21 Odp.: srov. 12a
Ev.: Jan 14,27–31a

Středa 24. 5. – ferie

1. čt.: Sk 15,1–6
Ž 122(121),1–2.3–4a.4b–5 Odp.: srov. 1
Ev.: Jan 15,1–8

Čtvrtek 25. 5. – nez. pam. sv. Bedy Ctihodného nebo sv. Řehoře VII. nebo sv. Marie Magdalény de' Pazzi

1. čt.: Sk 15,7–21
Ž 96(95),1–2a.2b–3.10 Odp.: 3
Ev.: Jan 15,9–11

Pátek 26. 5. – památka sv. Filipa Neriho

1. čt.: Sk 15,22–31
Ž 57(56),8–9.10–12 Odp.: 10a
Ev.: Jan 15,12–17

Sobota 27. 5. – nez. pam. sv. Augustina z Canterbury

1. čt.: Sk 16,1–10
Ž 100(99),1–2.3.5 Odp.: 1
Ev.: Jan 15,18–21

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne:	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
	21.5.	22.5.	23.5.	24.5.	25.5.	26.5.	27.5.
Antifona	518	518	518	518	518	1722	518
Žalm	783	783	783	783	783	783	783
Ranní chvály:							
Hymnus	518	518	518	518	518	1723	518
Antifony	587	828	843	858	874	890	906
Žalmy	813	828	843	858	874	890	906
Kr. čtení a zpěv	587	591	594	598	601	1724	607
Antifona k Zach. kantiku	588	591	595	598	601	1724	607
Prosby	588	592	595	598	601	1724	607
Záv. modlitba	588	592	595	599	1373	1375	1375
Modlitba během dne:							
Hymnus	519	519	519	519	519	519	519
Antifony	519	519	519	519	519	519	519
Žalmy	818	833	849	863	879	895	911
Krátké čtení	589	592	596	599	602	605	608
Záv. modlitba	588	592	595	599	602	605	608
Nešpory: SO							
Hymnus	517	517	517	517	517	1727	517
Antifony	585	590	838	853	868	884	900
Žalmy	808	823	838	853	868	884	901
Kr. čtení a zpěv	586	590	593	596	600	603	1730
Ant. ke kant. P. M.	586	590	594	597	600	603	1731
Prosby	586	590	594	597	600	603	1731
Záv. modlitba	588	588	592	595	599	1373	1375
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1257	1260

Anonymus:

STALO SE VE Vatikánu

(Zajímavosti ze života papežů 20. století)

Tato kniha přináší příběhy ze života papežů a z prostředí římské kurie tohoto století. Mnohé epizody, zaznamenané podle ústního podání, vylechl autor, skrývající se pod pseudonymem Anonymus, od římských kněží, s nimiž se setkával už od šedesátých let. Život papežů a římské kurie je zachycen v jeho bezprostřednosti. Z příběhů probleskují okamžiky humoru, jenž za vnější oficiálností ukazuje osobnosti církve jako vlídné a přívětivé pastýře, jimž nejsou cizí prosté lidské vlastnosti.

*Karmelitánské nakladatelství, brož., 120 x 160 mm,
160 stran, 99 Kč*

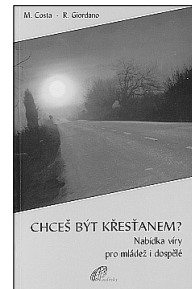
Michi Costa – Renato Giordano:

CHCEŠ BÝT KŘESŤANEM?

Nabídka víry pro mládež i dospělé

Knížka seznamuje s křesťanskou vírou, je určená pro co nejširší okruh lidí. Navazuje na mentalitu člověka, který se s křesťanstvím dosud nesešel, a přitom hledá, i když zpočátku ani netuší co. V podstatě je to však vždy touha poznat smysl vlastního života. Tato publikace v duchu II. vatikánského koncilu vychovává k úsilí o jednotu, spravedlnost, solidaritu, k odpovědnosti s Kristem za dějiny lidí. Zvláštní důraz je kladen na prakticky žitou vzájemnou lásku.

Paulínky, brož., zúž. A5, 80 stran, 60 Kč

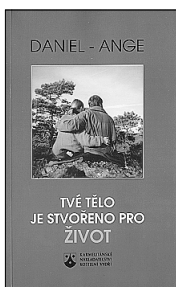

Daniel-Ange:

TVÉ TĚLO JE STVOŘENO PRO ŽIVOT

Tato knížka je pokračováním knihy „Tvé tělo je stvořeno pro lásku“. Oba svazky tvoří nedílný celek. Kniha je určena všem, kdo hledají pravou podobu lidské lásky, jejíž kořeny a veškerá měřítka je třeba hledat v Božím slovu, kterému se tak často nedostává sluchu.

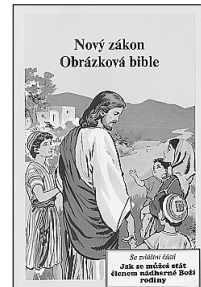
*Karmelitánské nakladatelství, brož., zúž. A5,
184 stran, 149 Kč*

NOVÝ ZÁKON – OBRÁZKOVÁ BIBLE

Život Ježíše Krista tak, jak o něm čteme v evangeliích, je doplněn zvláštní přílohou, která nese název „Jak se můžeš stát členem nádherné Boží rodiny“.

*David C. Cook Publishing Co., brož., A5,
256 stran, 40 Kč*

Převodem 706 035

Novinově vylátné

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává Matice cyrilometodějská v Olomouci, Černochova 7 – IČO 533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznamená to však, že udeřovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.ipecnet.cz; http://www.ova.ipecnet.cz/svetlo). Registrční značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblasní správní úřad Olomouc č. j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBJEDNÁVKY VYŘIZUJE ADMINISTRACE TYPENÍKŮ. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 004218741 83 83; (e-mail: svetlo@ova.ipecnet.cz; http://www.ova.ipecnet.cz/svetlo). Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému úsudku církve. Nevýžadané nezveřejněné příspěvky nevracíme.